94664
Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

MỖI SỐ 0 $ 07

HÃY DÙNG SỮA HIỆU NESTLE

ĐƯỐC NHÀ NAM

BÁO RA MỖI NGÀY

Chủ-nhiệm: NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO-QUÁN: 72, Lagrandière — Dây nói số 696

TÒA-SOẠN: 1 & 7, Rue de Helma — Dây nói số 558.

Quản-lý: NGUYỄN-VAN-SAM

Năm thứ nhì — N° 431

GIÁ BÁO
Một năm... 15 $ 00
Sáu tháng.. 8 00
Ba tháng... 4 00
Một tháng.. 1 50
Mỗi số..... 0 07

Jeudi 1er Octobre 1931

Phiên nhóm Hội-đồng Quản-hạt bữa 29 Septembre 1931

Vấn-đề cho dân vay tiền làm mùa

Lệ nhóm thường của Hội-đồng Quản-hạt đến 1er Octobre 1931 đây là mãn, công việc lại còn nhiều nên các ông nghị cùng sợ không đủ ngày giờ nên tỏ ý muốn làm việc lắm. Dầu « đánh cho chết cái nết củng không chừa » nên công việc đã bỏ trễ nhiều mà mới nhóm 4 giờ, chớ làm sao cũng phải bốn giờ rưỡi mới mỡ hội đặng. Còn cái định « nói » kia cũng vẫn còn hoài, một việc đã bàn cãi lâu rồi mà hễ còn nói lại. Ước ao sao còn hai kỳ nhóm nữa là hết, mấy ông nghị nhớ lại đừng có giải tán trước khi xem xét sổ công-nho năm 1932 và đừng bỏ lại một hai cái vụ nào của dân xin khẩn đất mà đương ngóng đợi tờ vĩnh-viễn.

Bốn giờ rưỡi khai hội, chỉ có ông Brodeur vì có bịnh nên vắng mặt.

Xét vụ điền-thổ

Bắt đầu xét các vụ điền thổ, Hội-đồng đều chuẩn y hết như là:

1° Cho hạt Soctrang một miếng đất để đào giếng lấy nước uống.

2 Cho làng Hiệp-thạnh (Trà-vinh) hai sở đất để làm công-điền.

3° Cho hạt Vinhlong hai cái cồn ở làng Tân-phong và Mỹ-điền địa-hạt.

4° Cho làng Thiềng-đức Vinh-long 12 sở đất để làm công thổ.

5 Cấp đất cho làng Hiệp-Ninh, Ninh-Thạnh, và Thái-Bình (Tâyninh) làm công-thổ

6° Chỉnh-đốn lại ruộng đất của dân chiếm-cứ ở làng Phú-mỹ, Phú-nhiêu, Thạnh-trị, Cẩm-hương, Thạnh-nguyên, Hòa-lộc, Trương-Cầu và Long-bửu về hạt Travinh.

7 Cho thuận mãi đất kể rau nầy: M. Barry một miếng ở châu-phú-Hòa (Thudaumôt). Hãng xe lửa nhỏ sáu sở đất ở Hòa-lợi và Châu-phú-Hòa (Thudaumot); Mme Võ-thị-Ngọc một miếng ở làng Thiền-đức (Vinhlong). M. Luông-văn-Hồ một sở đất ở Mỹ-lợi (Mytho). M. Lâm-như-Tòng một sở đất ở Anxuyên (Mytho). M. Thường-xuân một sở đất ở Vinh-mỹ (Bạcliêu) M. Thạch-Mau và Danh Chum hai sở đất ở làng Vinh-my (Bacliêu). Mme Lê-thị-Báo, hai sở đất ở Tân-hiệp (Rachgiá).

Nhà đất của công nho Quản-hạt

Những nhà cửa của Nam-kỳ ta tạo lập nên cho sở Kho-bạc và các Tòa-án có chỗ ở và làm việc, nay Chánh-phủ Đông-dương lại muốn xin không đi là vì sở kho bạc và Tòa-án đã giao về cho chánh-phủ Đông-dương hết. Cả nhà và công sở ấy đáng giá tới 3.000.000 bạc nên Hội-đồng bàn cãi định cho chánh-phủ Đông-dương mướn mà thôi, mỗi năm trả có một đồng bạc thôi. Song những tiền nhà trừ của viên quan ở mấy cái nhà mà ta cho mướn rẻ vậy, phải trả lại cho công nho Nam-kỳ. Cho mướn vậy là tạm thời mà thôi, để rộng ngày giờ Chánh-phủ Nam-kỳ bàn tính sao cho lợi cho ta.

Trái lại Chánh-phủ Đông dương có một cái nhà để cho quan Kỹ-sư sở Tạo-tác ở. Nay Chánh-phủ Đông-dương muốn buộc ta mỗi tháng phải trả 200$ tiền mướn nhà ấy. Bàn cãi mất nhiều ngày giờ, Hội-đồng lật đật chịu liền, nhưng mà xin chánh-phủ Đông-dương phải nhớ cải cách nhà của sẵn tiền cho mướn lấy đó, và sau đây tính tiền lại những nhà để cho sở kho bạc và các tòa án ở.

Sở thâu xuất năm 1930 và 1931

Chánh-Phủ trình tờ phúc bẩm cho Hội-đồng các việc thâu xuất năm 1930, ông Lê-quang-Liêm chỉ trích một hai món tiền của chánh-phủ xài quá ra. Sau Hội-đồng chuẩn y sổ thâm xuất năm 1930.

Sổ phỏng định thâu xuất năm 1931 còn nhiều chỗ không hợp với tình cảnh đương thời, chánh-phủ xin sửa đổi lại, được Hội-đồng chuẩn-y.

Công việc mỡ mang của sở Bưu-điện toan làm ở Nam-kỳ đây, bị ông De Lachevrotière chỉ trích lắm. Tiền thì bỏ ra nhiều mà để cho một viên chức ở Bắc-kỳ lập chương trình, không biết gì chỗ cần dùng của Nam-kỳ hết. Ai đi bỏ ra bốn năm trăm ngày để đặt thêm giây nói đi Dalat còn việc thêm giây nói đi miệt Hậu-giang thì chẳng ra làm sao hết. Ông De Lachevrotière xin giao lại cho một ban ủy-viên có cả Hội-đồng Quản-hạt xem xét lại.

Cho vay nhẹ lời

Chánh phủ xin Hội-đồng chuẩn y một tờ giao kèo của Nam-kỳ vay hai triệu bạc tiền Hưu-trí của viên quan Annam để giúp cho Hội Canh Nông cho vay làm mùa.

Nhơn dịp ông De Taste xin chánh Phủ vay lấy 10 năm chớ xin chi có hai năm đây rồi tới ngày trả bây giờ.

Quan Thống-Đốc. Tôi làm thế là muốn thử đó thôi, chớ ý tôi muốn cho vay dài hạn ra làm chớ.

Ông Lê-quang-Liêm. Đang nói chuyện Hội Canh nông tôi xin chánh-phủ hãy để cho annam vay lại. Ngoài cái món tiền vay làm mùa 4$ mỗi mẫu kia, nhiều người điền chủ nhỏ có năm mười mẫu đất thì không vay đặng. Trả công tốn của nhiều mà vay có vài chục bạc nên họ không muốn vay.

Ông Bùi-quang-Chiêu. — Tôi biết chánh-Phủ lo cho nông gia nhiều lắm, giúp tiền ăn làm mùa đây là hay lắm, song xin quan Thống-Đốc nhớ tới lúc lúa gặt đây. Cấy, phát thì làm vần công nhau, trễ một hai ngày chờ đặng. Mà rồi không làm tiếp đặng với nhau, chỉ có mướn người lạ đến gặt mới được, giùm tiền cấy, phát, xin nhớ lo sao đem lúa về nhà mới trả mối nợ kia đặng.

Ông de Lachevrotière cũng cho lời yêu cầu ấy chánh đáng.

Quan Thống Đốc nói ngài đương xét việc cho điền chủ nhỏ vay tiền lại đây. Ngài đương xem xét coi tiền còn lại bao nhiêu rồi Ngài mới nhứt định sau. Về việc ông Bùi quang Chiêu nói cho ngài đó thì ngài chủ ý lắm, để ngài xem xét lại.

Thuế kiểm lâm

Thuế kiểm lâm củi trăm lại đem ra cải lại nữa. Nay Hội-đồng định lại mỗi thước phất đóng thuế 0$25 và tiền thuế bài một đồng bạc 25 thước.

Đêm khuya, đồng hồ gỏ tám giờ, Hội-đồng giải tán để lại bữa sau bàn tiếp. Ngày giờ còn có ít nên nghe nói ba giờ chiều nhóm mà rồi sợ mấy quan lớn cho đến quá 4 giờ mới đến. Phải như ở trường học Lê đến trễ là phạt ngay thì mấy ông nghị ta bớt dều dà ở nhà, bọn làm báo ta đây khỏi mất ngày giờ chờ đợi.

Hai ông Laval và Briand ĐÃ TRỞ VỀ PARIS RỒI

Thủ-tướng Laval và Ngoại-giao Briand nước Pháp qua Berlin nước Đức, đã trở về Paris rồi.

Hình như cuộc sang Đức của hai ông sẽ có kết-quả hay về việc kinh tế liên lạc của hai nước Pháp Đức lắm.

M. Paul Reynaud

sắp tới Singapour, rồi đi tàu binh « Duguay Trouin» qua Nam-dương

Bữa nay ông Paul Reynaud đang đi trên biển, ngày mốt là 3 Octobre, thì ngài tới Singapour, sẽ đi tàu binh *Duguay-Trouin*

M. P. Reynaud

qua nam-dương, viếng xứ thuộc-địa của Hòa-lan. Ngày 16 Octobre ngài mới tới đây. Mai bổn-báo kể hành-trình của ngài ở Đông-dương.

Hai phi công

Huê-kỳ bay qua Thái-bình-dương

Theo tin Nhựt-bổn bữa qua nói sáng 30 Septembre có hai phi công Huê-kỳ là Pangborn và Herndon đã từ Sabisho (Nhựt-bổn) cất cánh bay thẳng một hơi qua Thái-bình-dương.

Chuyến nầy có thành [illegible] không phải [illegible] nay nhiều phi-công tính bay rồi mà đều thất bại cả.

Vụ Mản-châu

(Tin A.R.I.P. sáng nay)

Tới 14 Octobre, hội Vạn-quốc lại xét vụ Nhựt-Hoa.— Việc giảng-hòa của Quảng-đông và Nam-kinh.— Phong-trào bài Nhựt

Bữa 30 Septembre, bàn trị-sự của hội Vạn-quốc nhóm đại-biểu 5 nước Pháp, Đức, Anh, Ý, Y-pha-nho, và đại-biểu Nhựt-Hoa, bàn nhau một hồi rồi đánh dây thép khuyên hai chánh-phủ Nhựt-Hoa nên ra sức giảng hòa cho mau. Đến 14 Octobre, bàn trị-sự lại nhóm một phiên đặc-biệt để xét.

Thi Triệu-Cơ, đại biểu Trung-Hoa nói: « Tôi mới được tin chánh-phủ nước tôi triệu về làm thượng-thơ ngoại-giao. Nhưng tôi muốn ở lại Genève tới bữa 14 Octobre để đeo đuổi vụ Hoa-Nhựt thương thuyết nầy.»

■ ■ ■

Quảng-đông và Nam-kinh đã điều đình với nhau, quyết định ba điều như vầy:

1.— Tưởng-giới-Thạch tuyên bố với toàn quốc nói rằng mình tình nguyện từ chức; rồi đó Chánh-phủ Quảng-đông cũng phải từ chức đi.

2.— Uông-tinh-Vệ sẽ thông cáo quốc dân về cái chánh sách nay mai để thống nhứt Trung-quốc.

3.—Một hội-nghị hiệp-nhứt sẽ mở ra ở Thượng-hải.

Phong trào bài Nhựt ở Hướng-cảng đã hơi yên.

■ ■ ■

Còn ở Nam-kinh, học-sanh vẫn bãi hãi lắm. Viện-trưởng viện Giám-sát là Vu-hữu-Nhiêm (Yu-Yu-Jen) khuyên họ yên tâm.

Người Nhựt ở Hán-khẩu phải bỏ đi hết.

Vương-chánh-Đình bị học-sanh đánh đau mới rồi đã từ chức rồi.

Mục nầy để bày tỏ lòng bất bình của những người ở phố nào mắc mà chủ chưa hạ; mong rằng các chủ phố có lương-tâm nên hạ tiền phố lúc nầy xuống.

■ ■ ■

NHỮNG PHỐ CHƯA SỤT GIÁ

SAIGON

Dãy phố trước ga Dakao, chật hẹp, không vách ngăn, ở trong tường lưỡng, không trần (plafond) thế mà cho mướn đến 25 đồng, thứ hồi còn đâu mắc hơn nữa. Mong sao ông chủ dãy phố ấy hãy hạ bớt tiền phố xuống cho đáng giá, chớ [illegible] là vừa.

■ ■ ■

NHỮNG PHỐ ĐÃ SỤT GIÁ

GIADINH

Dãy phố 7 căng ở sau nhà đèn, của M. Tr.-quang-Di, được rộng rãi, sạch sẽ, trước sau có lót gạch, trước kia cho mướn 13 $ bây giờ hạ bớt 2$ còn có 11 $ thật rẻ. M. Tr.-quang-Di chỉ có một dãy phố nầy mà ông vui lòng hạ tiền phố như vậy là một đều đáng khen. Mong sao các chủ phố khác theo gương nầy mà hạ bớt tiền phố xuống.

Bên Pháp, học-sanh ta sắp phải về đây nhiều lắm

Vì không tiền học nữa

Chúng tôi tiếp được tin bổn Pháp gởi về nói rằng anh em ta du học bên Pháp không chừng phải bỏ học trở về nhiều lắm. Bỏ ăn học: công chưa thành, danh chưa đạt, vì lẽ gì mà phải lui bước? chẳng đồng-bào cũng dư hiểu tự sao?

Số là năm nay gặp lúc kinh-tế khuẩn-bách, ở bên nầy cha mẹ không tiền gởi cho con học nữa, nên anh em phần nhiều phải sửa soạn trở về cố-hương. Về đây ôm cái *học dở dang* chẳng là đáng tiếc lắm dư?

Tay trái là M. Trần-văn-Sang tay mặt là M. Trần-đình-Minh

Có nhiều đại-biểu ta sang dự cuộc Đấu-xảo Thuộc-địa ở Paris, thấy tình cảnh anh em như vậy vừa mến tài họa, vừa tiếc tuổi thanh-niên, nên đã bàn tính với anh em lập nên « Hội vay tiền » (Prêt d'Honneur Indochinois). Hội đã cử ban trị-sự tạm rồi, trong đó có M. Trần van Sang, đại-biểu phòng Thương-mãi, và M. Trần-đình-Minh, cốt kêu gọi đồng bào ta bên nầy, ai sẵn lòng hảo-hiệp, giúp cho của tiền, cho anh em ăn học thành tài, thì tiền ấy không mất. Bổn-báo có tiếp được một tờ đạt của hội bên ấy gởi về nhờ hô hào cổ-động, ấy là một việc bổn-báo rất sẵn lòng.

Đồng-bào ta đã có tiếng là từ-thiện, là hảo-nghĩa, nay gặp lúc anh em du-học nguy khốn, như không ra tay nâng đỡ anh em, còn chờ lúc nào? Giúp cho anh em học thành tài, tức là mình làm bổn-phận với xã-hội Việt-nam đó!

CÁI ĐỜI NAM-NỮ BÌNH QUYỀN

Đàn bà ăn cướp

I

Để tôi thuật câu chuyện nầy ra hiến độc-giả, cho biết nhiều xứ trên hoàn-cầu bây giờ, chẳng những đàn bà bình-đẳng bình-quyền với đàn ông về chánh-trị, pháp-luật, học-vấn, sanh-kế mà thôi, lại cũng bình-đẳng cả về tội-ác nọ kia nữa. Thứ nữ-quyền ấy chắc là ở xứ ta, không ai trông mong. Bởi không trông mong, thì càng nên xem chuyện và xem dấu của người ta để mà tránh.

Chuyện nầy vui lắm, lạ lắm, xuất quỷ nhập thần, mưu kia kế nọ đủ cả. Không những vậy thôi, nó lại còn là chuyện có quan-hệ tới vấn-đề tâm-lý của đàn bà ở trong đó nữa, bởi vậy tôi càng nên thuật ra và độc-giả càng nên coi.

■ ■ ■

Đàn bà có biết ăn cướp không?

Một nhà bác học nước Ý, bây giờ chết rồi (chết hồi năm 1909) là ông Lombroso, hồi còn sống vừa là thầy thuốc vừa là nhà nghiên cứu về tội ác của người ta (*criminologiste*), cả đời chỉ chuyên có một việc xem xét tâm-lý của kẻ phạm tội nặng. Theo ý của ông thì kẻ phạm tội ác nọ kia, là đứa có bịnh, nghĩa là do cha mẹ nó đẻ nó ra có máu như vậy chớ nó không có tội. Lý thuyết đó của ông xướng ra, các nhà khoa học đời ấy bàn cãi với nhau dữ lắm.

Ông Lombroso nói qua quyết rằng đàn bà không có đủ sức làm những việc tội ác thật là dữ dằng ghê gớm đâu. Song theo ý ông thì đàn bà phạm vào tội-ác, là tại con họ điên, tại họ nóng giận đến cực điểm, còn như mấy vụ giết người mà có chủ-tâm suy tính từ trước, cũng là các vụ đào tường khoét vách, những vụ cầm dao đâm chém người ta, ấy đều là thủ-đoạn của đàn ông cả.

Tuy ông Lombroso nói vậy, nhưng mà bấy lâu xem nhiều tin tức ăn mạng trong các báo hoàn-cầu, thì tỏ ra sự thiệt lại trái đi hết cả.

Ví dụ khi đàn bà đi vô nhà nào cướp của, bắt được tài chủ đem ra tra khảo coi của cải giấu chỗ nào, mà nếu mình tưởng rằng người đàn bà ấy nhẹ dạ mủi lòng không nỡ tra khảo người ta, ấy là sự tưởng lầm. Họ cũng tàn-nhẫn đáo để, không vừa đâu. Cho tới khi lính cảnh-sát bắt được họ, mà dỗ được họ khai, cũng chẳng phải là việc dễ, vì họ cũng lì cũng gan lắm.

Thiệt vậy, có nhiều vụ ăn-mạng, không phải đàn bà chỉ là đồng-đẳng mà thôi, có nhiều khi chính đàn bà cầm đầu, quả-quyết, can-đảm và độc-ác gớm ghê. Thường khi lính cảnh-sát ở các tỉnh-thành lớn bên Âu Mỹ phải đối địch với những đàn bà kẻ cướp « làm ăn » cho mình, và lại ra mặt ganh đua tranh-cạnh với bọn cướp đàn ông nữa kia.

■ ■ ■

Thứ « chuyên-môn » cướp giựt của sớp-phơ xe hơi

Bên Huê-kỳ, người ta thường thấy những thứ đàn bà kẻ cướp chỉ có một thân một mình « làm ăn » chớ không có lâu la vây cánh với ai hết, lại chỉ « chuyên môn » có một việc cướp giựt của tụi sớp-phơ xe hơi *taxi* (thứ xe hơi đưa khách, có cái máy tính tiền; khi xuống xe, khách cứ ngó vào đó mà trả).

Cách làm ăn của bọn đàn bà « cướp mãnh » đó giản tiện lắm.

Lối một giờ khuya, các nhà bát đóng cửa rồi, thì họ làm bộ như người tứ-tế đi chơi khuya về, kêu một cái xe hơi *taxi* mà nhảy lên, biểu sớp-phơ đưa về đường nọ số kia. Cái số nhà và con đường của cô ta biểu đi tới đó xa lắm, ở ngoài châu-thành lắm. Khi xe chạy ngang [illegible] tới tăm vắng vẻ, thì anh sớp-phơ nghe có vật gì mát lạnh, đề ngay bên cổ mình; ấy là con chó lửa của cô ta dơ ra đó. Tiếng nói như chim oanh, nói với anh sớp-phơ như vầy:

— Ngừng xe lại, hay là tao bắn chết.

Bây giờ anh sớp-phơ bị cái chết kề tới cổ rồi, còn chống cự gì được nữa, mà không phải vâng lời. Chị ta bèn lần lưng xét túi, tiền mồ hôi nước mắt của anh sớp-phơ ngày đó bao nhiêu, chị ta lấy ráo. Lấy rồi còn đuổi anh sớp-phơ xuống đất nữa, nào có phải cướp của rồi, chị ta chịu bỏ xe đó mà chạy trốn đâu. Chị ta lấy luôn cả xe. Vì hạng đàn bà ăn cướp chuyên-môn như thế ở Huê-kỳ, đều biết máy móc xe hơi rành rẽ cả. Bởi vậy đuổi sớp-phơ xuống rồi chị ta xả máy mà dong. Cách mấy giờ sau, người ta thấy cái xe hư máy, nằm lăn lóc đâu đó, tỏ ra cô ta đã lấy xe đi, rồi đập nát máy móc cho hư-hỏng đi nữa.

A.D.

MỘT CÔ 17 TUỔI

Vì thất tình, quyết nhảy vào xe lửa để tự vận. Người cha muốn cứu con, lại bị xe lửa cán chết

Có điện-tín ở Pháp qua nói mới hai ba bữa rày, ở Arras gần Paris có xảy ra một vụ thảm-tử, đáng thương quá.

Cô Dekaiser, mới có 17 tuổi rưỡi còn đang đi học đánh máy, đem lòng thương yêu một cậu trai, nhưng bị cha mẹ ngăn cản, nên cô quyết lòng nhảy vào đường rầy xe lửa để xe cán chết cho rồi. Người cha là Léon biết con gái có ý như vậy, nên đi Arras để đem cô về Paris. Hai cha con đều ra ga xe lửa để chờ xe.

Lúc xe tới ga gần ngừng, thì cô Dekaiser đâm đầu vào, người cha lẹ mắt, ôm con dằng ra, không để xe lửa đụng vào cha mạnh quá, cha chết tức khắc.

Xe lửa ngừng lại, người ta đem xác ông Léon vô để tạm trong phòng khách đợi. Còn cô Dekaiser lúc ấy chun xuống dưới đầu toa máy mà nằm, để chờ xe cán; người ta lôi kéo cô ra, cô đâu có dữ lắm, chỉ muốn chết mà thôi. Sau mấy người lôi đại cô vô trong ga, kêu thầy thuốc lại chích cho một mũi thuốc để cho cô bớt nóng.

Chích thuốc rồi, rình lúc người ta vô ý, cô lại chạy ra gieo mình vào đường rầy nữa, nhưng lần nầy người ta cũng cản lại kịp. Lúc đó cô ta cũng chưa biết rằng cha đã chết rồi.

Té ra cha muốn cứu con mà cha chết, thảm thay!

Khải nói thì chắc chư-vị cũng đã thấy tờ báo nầy nhiều bài nhiều tin, đọc vừa vui vừa lích. Vậy chư-vị nên cổ động cho thêm nhiều người mua mà đọc

Ng. thị Phúc bị bắt

Vinh 25 Septembre.— Nguyễn-thị-Phúc, 18 tuổi, người huyện Nghi-lộc (Nghệ an), trước là học sanh ở trường nữ-học Vinh, hồi năm ngoái đã bị bắt về tội có chưn trong đảng cộng-sản. Sau xét ra không có chứng cớ, nên cô ta được tha.

Mấy tháng nay cô ta bỏ nhà đi về các miền nhà quê tuyên-truyền cách mạng, nên mới rồi bị viên Bang tá ở tổng Đặng-xá bắt đặng.

Cô Phúc đã bị giải lên giam ở khám tỉnh Vinh để chờ làm án.

Xét ra Nghiêm-Toản và bạn đồng chí đã dự bị làm như Ng. thái-Học

Việc một thanh-niên học trường Cao-đẳng đậu số 1 ra, là Nghiêm-Toản mưu lập lại *Việt-nam Quốc-dân đảng* và làm cuộc bạo động như Nguyễn-thái-Học, Phó-Đức. Chính lúc trước, nhưng sở mật-thám Hanoi rình xét bấy lâu, đã bắt được cả đám rồi, ấy là việc mà bổn báo đã đăng tin lâu rồi.

Theo tin các báo ngoài Bắc vô, thì do sự bắt được lãnh-tụ Nghiêm-Toản và nhiều đồng-chí ở ban ủy-viên Hanôi, nên những người làm đầu ủy-viên ở các tỉnh cũng bị bắt gần hết. Từ bữa đồ bể tới nay, tính ra số người bị bắt về vụ tái-tạo V.N.Q.D.Đ. nầy có tới gần 200 người rồi.

Sở mật-thám lấy việc khám phá nầy làm mừng lắm, vì xem xét giấy tờ và công-cuộc bố-trí của đảng viên mới đó, thì họ đã dự bị sẵn sàng để làm cuộc bạo động như Nguyễn-thái-Học hồi năm ngoái lận.

Hết thảy những đảng-viên cách mạng ấy hiện nay còn giam ở bót mật-thám, nay mai giao qua Hội-đồng Đề-hình xét.

NGƯỜI TA E QUAN BA WATTAIRE TỰ VẬN

Theo tin báo *France Indochine* ở Bắc mới vô bữa qua, 18 tháng nay quan ba Wattaire ăn cắp tiền công, cả thảy là 419 085 quan (số báo bữa qua đăng lầm là 42.000 quan).

Ông ta còn nằm trong nhà thương có lính canh gác. Song người ta lo rằng ông ta tự vận mất chớ không khỏi.

DOCTEUR LAGET ĐƯỢC MIỄN-TỬ

Đốc-tơ Laget là người thuốc chết hai vợ và toan thuốc chết cả em gái, đã bị tòa Đại-hình Montpellier kết án xử tử, chắc độc-giả đã biết, vì bổn-báo đã thuật chuyện rồi.

Có tin ở Paris qua bữa qua, nói quan Tổng-thống Paul Doumer đã ký ân-xá cho đốc-tơ Laget khỏi tử hình rồi, chỉ phải chung thân giam-cầm thôi.

BỔ HUYẾT YÊN SƠ BỔ THẬN HOÀN

Thuốc Bổ thận hoàn này, là một phương thuốc qui lạ trong việc tráng dương, nếu ai có bịnh các chứng thuộc về thận nên chú ý. Thuốc nầy chuyên trị khí huyết suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không đặng, giao cấu không nổi, mộng mị di tinh, cũng là đờn bà lạnh nơi tử-cung, đờn ông tinh huyết hư nhược, và các chứng thuộc về cuộc chơi bời quá độ tinh thần bủng rủng, hãy dùng thuốc nầy thì sẽ đặng trở nên mạnh mẽ, qui vị có mua xin hãy nhìn cho kỹ nhản hiệu con bươm bướm mới là thuốc thiệt.

PHARMACIE ĐẠI-QUANG

27, Bd TÔNG-ĐỐC-PHƯƠNG — CHOLON

Trong Nước...

Sai gon

Mẹ ghẻ con chồng

Vừa rồi người ta trông thấy một đứa con gái nhỏ đi thất thơ ngoài chợ Bến-thành, hỏi ra thì nó tên Thuốc, 11 tuổi mặc áo quần đen, tóc hớt, ở trên Lộc-ninh đi với mẹ ghẻ nó xuống Saigon. Xuống đến nơi mẹ ghẻ nó kiếm thế gạt nó bỏ ngoài đường rồi trốn đi đâu mất. vì vậy mà nó thất thơ thất nghiệp mấy ngày. Có người thấy vậy thương tâm, mới dẫn nó đến thưa cò bót rồi đem về nuôi. Sau hỏi lại thì nó nói mẹ ghẻ nó cũng là người ở Lộc-ninh.

Xát con nít bỏ giữa đường

Hồi 7 giờ sáng ngày 28 Septembre vừa rồi, người ta trông thấy một cái thây ma của một đứa con gái nhỏ lối 4 tháng, xem ra như là con khách-trú chết bỏ tại lề đường Jean-Eudel trước kho số 11 (Khánh-hội) Linh tuần cảnh được tin liền đến làm đơn-kết chở xác đứa nhỏ ấy về nhà xác khám xét rồi mới cho đem chôn theo lệ thường.

Xe hơi cáng xe ngựa

Hồi 7 giờ tối ngày thứ hai vừa rồi, tại góc đường Norodom và Pellerin có xảy ra một nạn xe hơi. Ấy là cái xe hơi số PP. 3441, tên Phạm-văn-Nghi cầm tay lái, và xe ấy của M. Maurel cáng nhằm cái xe ngựa số 1.222 ở Giadinh. Trong xe ngựa có một người khách-trú bị té nhào ra khỏi xe và bị gãy cánh tay mặt. Cả hai cái xe hơi và xe ngựa đều hư, nhưng không nói ra thì tưởng ai cũng biết là làm gì cái xe ngựa cũng hư nhiều hơn.

Biện và lính tuần-cảnh quản nhứt được tin nầy, lập tức đến làm đơn-kết rồi cho chở người khách-trú kia đến nhà thương cứu cấp. Bịnh tình xem nặng lắm, nay chưa hiểu ra thế nào.

CHOLON

Bắt được một sòng bài

Hôm 28 Septembre vừa rồi lính tuần-cảnh bắt được một sòng bài. Vào khoảng 9 giờ rưỡi tối, lính tuần-cảnh được tin rằng ở trong một cái nhà lá kia ở đường Xóm-Vôi có cờ bạc. Lính liền kéo đến, trông thấy họ đương đánh bài cào rất đông, nhưng họ chạy thoát được nhiều, chỉ bắt được có 9 người tay con và hai người chủ chứa mà thôi.

Gặp năm túng thiếu như năm nay, dân thất-nghiệp đông mà lại còn cờ bạc như thế thì bảo sao trộm cướp không sanh sản ra nhiều cho được. Mong sao các sở tuần-cảnh rán trừ cho tuyệt cái nạn cờ bạc cho dân lương thiện nhờ vớ!.

Bắt được số đề 36

Mới đây lính tuần-cảnh Cholon bắt được một người khách-trú tên Lương-Ngân 21 tuổi, bán nước đá ở đường Rivière số 52, không có giấy phép cho ở thuộc-địa nầy trong năm 1931. Lương Ngân bị bắt và bị giải tòa về tội đi xổ đề 36 con.

Lục-tỉnh

GIADINH

Bài chém bếp

Tối 28 rạng ngày 29 Septembre vừa rồi chát nửa ở Giadinh xảy ra một vụ án mạng.

Lúc ấy vào khoảng 8 giờ, tên Nguyễn-văn-X... làm bồi cho một người tây kia, đem cũi ra sân gần nhà bếp mà hửa. Thình lình bị đổ xuống, tên X. mới đem cũi vào nhà bếp mà hửa. Lúc bấy giờ tên bếp Tân-văn Y đi đâu về thấy vậy mới ngăn tên X.. sao có làm dơ trong nhà bếp. Rồi đó hai người ngăn lẫn nhau, liền đánh nhau. Tên X.. sẵn cầm búa bửa cũi nơi tay chém tên bếp Y hai cái vào đầu và sương. Lính gần bên nghe tin chạy vào, lập tức chở Y lại nhà thương gần đó và bắt tên X.. giải về bót.

THUDAUMOT

Trộm cướp hoành-hành quá

Mấy lúc nay, ở làng Bình-Nhâm thuộc hạt Thuđầumôt thường hay có trộm cướp quá. Bọn cướp nầy rất đông, có nhiều khí giới, nên chúng nó hoành hành lắm. Nghe nói bọn đầu đảng là hai tên Ba-Lý và Tư-Đoi. Chúng nó thường kéo đến mấy nhà giàu có dơ súng ống rồi bắt buộc chủ nhà phải đem tiền của ra cho chúng nó, chớ không cần chúng nó phải ra tay. Dầu cho ai có hay tin chúng nó đánh ở đâu cũng không dám hó hé, vì sợ chúng nó bắn chết. Vì thế mà càng ngày chúng nó càng hoành hành thêm. Mong rằng các nhà chuyên-trách ở Thuđầumôt rán trừ cho được bọn cướp nầy, ấy là trừ một mối hại lớn cho dân, thì là may lắm.

BacKy

Một chiếc ghe chìm 29 người chết

Cách nay vài ngày, ngoài Bắc, có một chiếc ghe chở trên hai mươi người bị chìm, chết hết mười mấy người, tin ấy bổn-báo có đăng. Nay được tin rằng có một chiếc ghe khác chở 38 người, ở tổng Ha-Bac xuống Đông-Bí (Quảng-yên) bị chìm ở giữa sông Nưa, cách bờ đê Yên-Trí chừng 2000 thước. Hiện giờ chỉ có 9 người còn sống, thế là chết hết 29 người.

Đánh tơ-nít để kiếm tiền giúp dân Nghệ-Tịnh

Các hội thể-thao môn tơ-nít ngoài Bắc, phía bắc Trung-kỳ và hội Fédération Française de Lawtennis sẽ tổ chức một cuộc đánh tơ-nít để lấy tiền giúp dân đói ở Nghệ-an và Hà-tĩnh. Cuộc đánh tơ-nít nầy sẽ khởi sự trunh trong tháng Octobre và Novembre, hết thảy có 6 trận. Có đủ tay tài như Samarc, Fleutot Dương Giáo và Bình dự vào cuộc nầy. Ta trông mong sao cuộc đánh tơ-nít giúp dân Nghệ-tịnh nầy được kết-quả tốt đẹp.

Câu danh bắt câu lợi

Trường Pháp-Việt rue d'Arras Saigon, lãnh giúp học sanh ăn cơm tháng được tiện bề đi học các nơi khác hoặc ở học bổn-trường. Có thầy giúp dạy ban ngày và tối là người (Namkỳ) có cấp bằng Cao-đẳng, chỉ giúp cho người lớn mộ học thêm Langsa, giá nào học cũng được tùy theo sức học, sẵn lòng giúp ích cho anh em nên giá nào anh em cũng có thể học hết.

Vậy mạn đến hỏi, hoặc viết thơ thì gởi theo 1 con cò thơ cho M. Pierre Mai.

Quốc-Bửu-Ban Can-tho về Saigon

Kể từ 1er Octobre 1931 khởi sự hát tại rạp mới Tân-Định của M. Nguyễn-văn-Có.

Năm nay Bửu-ban tuyển thêm nhiều đào kép có tiếng về giúp Ý-quang sắm thêm theo kim thời sơn thủy chọn rỏng thứ tốt.

Trong 60 người đào kép, người nào cũng có vai chánh đặt-biệt.

Bửu-ban được công chúng thương đến, nên chẳng dám nói ngon.

Quốc-Bửu-Ban
kính thỉnh

TRÀ HUE LAITHIEU HIỆU Nguyễn-Hiệp-Hội

NHÃN CON RỒNG

Là thứ trà có tiếng xưa nay. Bổn xưởng chọn rỏng thứ trà ngon tại xứ Laithiêu, tin chế rất kỹ càng, không pha trộn giả dối, uống vào thì đặng mát-mẻ lại đã khát.

Quí vị đang trà xin chọn cho đặng thứ Trà hiệu Nguyễn-hiệp-Hội nhãn con rồng đỏ nầy, kẻo dùng lầm các hiệu trà khác người ta bắt chước mà làm theo và trộn nhiều thứ lá cây rừng vào cho đặng tranh mối lợi nên uống nhằm trà pha trộn như vậy, thì e là rất hại cho vệ-sanh chăng nhỏ xin quí vị lưu ý.

Chủ xưởng trà
Nguyễn-hiệp Hội

Trần-Long

ROTISSIER

12, 14 rue Turc, Saigon

Đương Raquette 1 $ 60

Bán giầy đương Raquettes.

Cho mượn bàn gỗ máy.

Phòng khám bịnh

THUDAUMOT

Trần-văn-Sang

Lương-Y Bổn-quốc
Cấp bằng Cao-Đẳng Học-đường HANOI

1° Cả tỉnh Thudaumot đều hoan-nghinh, bịnh khỏi mất công đi xa và đỡ tốn tiền đi Saigon mà lại khỏi mất thì giờ qui báu.

2° Trị đủ các chứng bịnh; có thầy phụ giúp rất cẩn mẫn bịnh, làm cho qui khách sẽ vừa lòng.

3° Nhứt định giá nhẹ để cứu người trong cơn đau yếu (không muốn đi nhà thương thì, hoặc không đặng sức đi đến mấy ông Bác-sĩ).

Giờ coi mạch:

Sáng : 8 giờ tới 11 giờ
Chiều : 3 giờ tới 5 giờ

Xin qui khách đến uống thuốc một lần thì mới tường chơn giả.

Đông-Dương học-đường

Rue Paul Bert 80a, 80b, 80c
Dakao, mới mở lớp sơ-học

Ngày khai trường 13 Août 1931

Học phí lớp nhứt	6$00
— nhì	5.00
— ba	3.50
— tư	3.00
— năm	2.50

Nhà trường lãnh nấu cơm tháng cho những trò ở xa.

Có dạy may và thêu.

Thơ từ để cho M. Cầu-văn-Tế.

Tân-Long Lữ-Quán

Nhà ngủ nầy mới đổi chủ mới sơn phết lại coi rất sạch sẽ và đồ đạc trong phòng đều mới hết, rất tinh khiết, bồi bếp thiệp và phuông pháp.

Nhà ngủ nầy ở góc đường *Thủy Binh và Tổng-đốc-Phương* là nơi chỗ thị tứ vì gần bến xe đi Lục Tỉnh.

Kính mời qui-khách trước đến giúp người mình sau có chỗ nghỉ ngơi vên tịnh và mát mẻ.

Chủ nhơn : Nguyễn văn-Ngọc
Ngô-v.-Thu dit Tức

LỜI RAO CẦN KIẾP

Hãng Asia Life Insurance Company tục kêu là Hãng bảo thọ ở tại đường Lefebvre số 34, Saigon, có lời bố cáo cho qui vị được hay kể từ ngày 30 Septembre 1931 tên Nguyễn-văn-Sự chẳng còn làm Đại-lý nơi hãng chúng tôi nữa. Còn tiền bạc nếu ai mà trả cho tên Nguyễn-văn-Sự thì hãng chúng tôi chẳng có biết tới.

Asia Life Insurance C.

Lời rao vặt

DƯ DÙNG NÊN BÁN

Xe Renault 6 W và Citroën B 12 torpédos 4 chỗ ngồi, 4 cửa mới sửa lại hết, còn đẹp chạy. Hỏi lại tiệm bán đồ phụ tùng xe hơi 35 Colonel Grimaud ngay gare xe điện Cuniac Sai-gon — Chợmới.

GẤP ĐI NÊN BÁN

Xe Renault 6 CV kiểu Cabriolet 1928.

Xe Peugeot 10 CV kiểu Torpedo Giá rẻ lắm

Do nơi số 172 đường Legrand de la Liraye hay là tại Avso Inconstant.

Nuôi cơm tháng theo Langsa

Nuôi cơm tháng theo Langsa, đồ ăn man, dọn thì hai vợ chồng ngày ở trường con nhà tế tế. Bài hoặc viết thơ cho số 14 Rue du Mékong.

Dùng tiếng Langsa hay tiếng Annam cũng được.

BÁN GẤP

2 cái tủ kiến góc xéo, để dùng làm tiệm may, tiệm đóng giày, bán đồ Bazar thiệt tốt, bằng cây Thao lao sơn verni. Mỗi đóng 150 $ 00. Bán thiệt rẻ, trả nhiều kỳ. Do nơi 246 đường Espagne.

DỊP TỐT

Vì muốn làm ăn nghề khác, nếu ai muốn mua nhà máy xay lúa tôi vui lòng để rẻ lại, xin do hiệu :

LÂM-HIỆP
Nhà máy xay lúa
Longxuyên (Thoại)

Bán Raquettes de Tennis và đương giầy giá rẻ xin do nơi hãng bán Moteur Ruston, và máy xay lúa của Nguyễn-v-Chức. 27 rue Colonel Grimaud, Saigon (Gần gare Cuniac xe điện Saigon-Cholon.)

Dịp tốt ít có

Kể từ ngày 28 Septembre tới 15 Octobre 1931. Tiệm tôi sẽ bán hạ giá thiệt rất rẻ các thứ hàng, tơ, lụa, nhung đủ màu, đủ kiểu và bông rất đẹp tốt.

Xin kính mời qui bà qui ông sắm dịp rảnh ghé lại tiệm bổn-hiệu trước xem hàng và giá cả. Sau sẽ mua.

CHOTIRMALL & Cie
23-30-32, *RUE CATINAT*
SAIGON

Lục-tỉnh khách-lâu

Thưa cùng Qui Khách đặng rõ; Nhơn dịp lúc nầy khuấn-bách nên tiền phòng tôi tính sụt xuống xin nhờ ơn Qui Khách chiếu cố giúm tôi rất đội ơn Qui Khách lắm.

Chủ-nhơn
Mme Jules ĐỨC

DRAGÉES RUDY

trị bịnh... ...SÁN LÃI

Thuốc viên Dragées Rudy trị bịnh Sán-Lãi rất thần hiệu, và làm cho người ta trở nên tráng kiện. Người lớn con nít đều dùng được.

Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các hãng thuốc ở Saigon và các hãng ngành ở Lục tỉnh.

PHARMACIE NORMALE L. SARREAU 119-123 *RUE CATINAT — SAIGON*

(là hãng thuốc đáng tin cậy tạo lập đã hơn năm chục năm rồi)

Tân-thinh..Tânthinh

Cũng như mọi năm, mỗi lần Tân-thinh về Saigon là mỗi lần chỉnh đốn lại cho hoàn bị hơn xưa. Năm nay, vì đi một vòng khá dài quanh miền Nam vian và Lục-tỉnh, nên Tân-thinh về Saigon kỳ nầy có hơi trễ. Trong khi hành trình, lúc nào Tân-thinh cũng không quên việc sửa đổi ít nhiều đồ chờ dịp về Saigon khoe tài cùng những bạn yêu-qui bấy lâu nay.

Ngày 1er Octobre 1931 Tân-thinh khởi sự hát tại rạp Thánh-Xương đường Boresse Saigon.

Xin nhớ xem.

Thí hòm cho người nghèo

Nay vợ chồng tôi có lập một cái trại hòm thì tại ấp Mỹ-bình làng Mỹ-Hội hạt Mỹtho. Chúng tôi vì mắc ở Saigon nên có giao cho hương chức làng sở tại thế mặt cho chúng tôi mà cứu cấp cho người nghèo.

Nếu ai có việc, xin đến nhà việc Mỹ-hội sẽ có hương-chức làng phát hòm và một đôi chiếu, khỏi phải tốn hao tiền bạc chi hết.

Mme & M. Kiêm-văn-Sam
Quai de la Marne
Khánh-hội — Saigon

M. Hồ-ngọc-Sang

Thầy Annam coi tướng và chỉ tay

Kính trình cho qui khách rõ: Kể từ đây, tôi không có nhứt định trước ngày giờ trong lúc hành-trình nữa đặng, vì có nhiều qui khách ở hai tỉnh Rachgia và Longxuyen hoan-nghinh lắm, sợ không hết, nên tôi phải tạm nán ở lại thành ra trễ ngày giờ đã định.

Vậy, chừng nào tôi đến tại tỉnh nào ở đâu bao lâu, thì tôi sẽ có lời rao trong báo Duốc-Nhà-Nam và Trung-lập để cho qui khách hay trước.

Hiện thời thầy Hồ-ngọc-Sung đã tới ngụ tại nhà ngủ « Tân-Phát » của H. Tâm-Đen, phòng số 1 ở Châudốc rồi; vì việc bất ngờ nên không ngụ tại nhà ngủ Nam-Nguyên.

NÊN DÙNG THUỐC XỔ HIỆU

« Nhành-Mai »

Là thứ thuốc xổ độ nhứt hay. Xổ êm, uống dễ, đàm nhiều, lãi kim và côn-trùng nhỏ nhỏ, đều bị thuốc tống lỗi ra cả. Có bán nơi tiệm Nguyễn-thị-Kiêu, chợ mới Saigon, và các gare xe điện, giá 0 $ 20. Mua sỉ, lời nhiều, do nơi Madame Hương-Giáo, village de Binh-đông Cholon. Có gởi bán khắp các tỉnh trong Nam-kỳ, nơi mấy tiệm thuốc và tiệm Bazar.

GARAGE NAM-HIỆP-THẠNH

N° 168 Boulevard Galliéni Saigon — Téléphone 878

Kể từ 15 Aout 1931, hãng sửa xe hơi NAM-HIỆP-THẠNH đã trọn vẹn phần một mình tôi làm chủ. Sự sắp đặt nay sửa sang lại hoàn-toàn hơn trước. Nhận sửa máy, đóng thùng lợp mui và sơn, v. v..., công việc làm rất cẩn-thận giá cả tính phải chẳng. Mong rằng qui-vị sẵn lòng chiếu cố, tôi rất được cảm ơn.

Chủ-nhơn : ĐINH-VĂN-HOẠT

Hỡi anh em Đồng-bào nước Nam

Đương lúc nhơn-dân đờ khổ, mỗi người phải để tâm tìm kiếm, những phương pháp hay đặng bà cứu !!!

Nếu Đồng-bào muốn giúp cho sự trồng tỉa và sự buôn bán thuốc hút Annam.

Nếu Đồng-bào muốn giúp cho nhơn-công annam, có việc làm, và lấy những số tiền thuốc nay Đồng-bào trả cho công-nho xứ Algérie, mà đóng cho công nho Đông Pháp.

XIN HÃY HÚT THUỐC

M. I. C.

là thuốc của nhơn-công annam làm tại Đông-Pháp. Thuốc nầy không có pha diêm-sanh và các chất độc khác.

PARISIANA DANCING

Đời chủ mới — Người Annam

là M. ANTOINE ĐAM

Cựu chủ-nhơn nhà bán đồn tầng hiệu « Au Moro-oma » khi trước ở đường d'Ormay Saigon nổi cũng là tài tử danh tiếng xưa nay, đã trên 5 năm du lịch ngoại-quốc trành tài nay trở về đây muốn giúp vui cho chư qui vị nên đã mua lại nhà hàng khiêu vũ Parisiana, đường lên Thủ-đức, cách Saigon 7 cây số dựa mé sông của Bình-Lợi là nơi khoáo khoát, gió mát 4 mùa, mỗi đêm từ 9 giờ đều có khiêu vũ vui vẻ (dance) cũng do ngón đờn nhà nghề của M. Antoine Đam và các tay tài tử lấy có danh tiếng xưa nay ở Saigon. M. Antoine Đam nghiên cứu đã lâu dịch những bản đờn cổ cải-lương, bản Tàu, Cao-miên, Xiêm ra đầu đờn tây, như qui vị có chất giờ rảnh cũng nên lên đó mà giải lao chơi hàng gió, sẽ cho biết cái tài nhà Annam ta tấn phát ra sao thì sẽ rõ.

Rượu giải lao toàn là thượng hạng và có nghề riêng bào chế rượu cocktail, không đâu sánh bằng.

Mỗi chiều thứ 7, chúa nhựt và ngày lễ đều có bản cơm từ 8 giờ chiều.

Vì nhiều vị bên nữ, nên ít ngày nữa đây sẽ có bản nem như ở Thủđức vậy, tại từng dưới và nơi nhà cầu (terrasse).

TIỆM CHỤP HÌNH MỚI LẬP Ở DAKAO

MY-DUNG Photo

103, Boulevard Albert 1er — DAKAO
(Góc đường Leyrand de la Liraye)

Nhà kính trên lầu — Bóng sáng rất đẹp — Kinh chụp tối tân — Chủ-nhơn đứng chụp — Người làm bản chơn chánh mỹ 25 lâu luyện trong nghề hình. Xin qui-khách ghé xa chiếu cố sẽ rõ những hình bản-tiệm chụp thiệt là MỸ-DUNG.

MỸ-DUNG Photo
Chủ-nhơn : BÙI-VĂN BỒN

CHỬ TÌNH CHỬ HIẾU

Tác-giả : VIÊN HOÀNH

HỒI THỨ NHÌ

Chuyện một muôn đồng bạc

— Rồi cô ra Tânđinh đây mà ở từ nồi nào ?

— Đi liền hồi đó, tôi dắt em tôi và một chị đầu bếp, là chị năm Thinh hồi mới vô ông cô thầy chi đó. Chị năm Thinh ở nấu ăn cho mà tôi lâu lắm. Hồi tôi còn nhỏ, chỉ chăn giữ tôi, bồng ẵm tôi, nên tôi, tr ê'u mến chỉ quá, mà chỉ cũng thương yêu tụi tôi lung lắm. Vì vậy, trong lúc nhà tôi suy sụ , cuộc tôi nghèo nàn, chỉ mới không đành bỏ mà đi ở chỗ khác. Lúc chị em tôi đến ở chợ Tânđinh nầy ai cũng tưởng Thoại-Nga là tên tôi, Thiệu-Nghi là tên em tôi, nên ông tìm kiếm mãi mà không được cũng phải lắm.

— Nếu vậy trót 15 năm nay, cô chịu cơ bần khốn khổ và phải làm lụng mà nuôi mình, lối ấy là tự nơi tôi hết.

— Ấy cũng tự nơi trời, và tự nơi phần số của tôi phải mắc nạn mười mấy năm, chớ có phải tại ông đâu. Ông có ý gì muốn sang đoạt số tiền của tôi đó đâu.

— Cô là người hiền lành nhơn đức nên cô nói như vậy, chớ sao tôi lại không có lỗi, cô hai. Chớ chi đúng ngày giao ước của cậu cô giao hẹn với tôi, tôi đem số bạc ấy mà giao cho cô thì cô đâu có cực khổ như vậy. Vả lại nếu cô được lãnh số bạc ấy rồi thì cô là người có tiền, có nhiều nơi gấm ghé, cô đã có chồng và lập nên gia thất sự nghiệp...

— Không, đi may thuê vá mướn mà nuôi miệng, cũng không cực khổ gì. Tôi có khổ là khổ vì thằng em tôi đó. Tánh tình lêu lổng biếng nhác, bam muốn bậy bạ, thế mà không kỉ nào tôi dạy biểu nó được. Thật, chính nó làm khổ cho tôi không biết chừng nào. Chớ chi lúc trước mà tôi được lãnh số bạc của cậu tôi để lại đó, chắc nó còn đeo theo mà làm khốn khổ cho tôi hơn nữa.

Ông Hồ-đại Dũng và ông Tô-công-Hiếu đều cười. Thoại-Nga liền nói :

— Cứ theo lời ông Tô mới nói hồi nãy thì tôi chắc thằng em tôi có có làm dọa ông việc gì, nên mới kiếm nơi việc ấy mà ông gặp tôi đây chăng ? Chớ chính tôi đây, thật tôi không hay biết việc gì cả.

— Không biết làm sao em cô kiếm được một cái tấm hình chụp cái biên lai của tôi làm cho cậu cô cầm làm tin, rồi thầy đem đưa cho tôi coi, biểu tôi nếu không muốn thầy phát-giác việc ấy ra thì phải nghe lời thầy, chịu cho ..

Ông Tô công-Hiếu liền cãng ông Hồ lại mà nói :

— Ô ngồi nghỉ để tôi thuật chuyện ấy cho cô hai đây nghe cũng được

— Vậy thì tôi cám ơn ông lắm. Thuật đi...

Ông Tô liền thuật rõ vụ ấy cho Thoại-Nga nghe rồi kết luận như vầy :

— Đó, cô coi đó : Ông Hồ sai lời giao ước với cậu cô, đến ngày phải giao số bạc kia cho cô, ông lẽ trễ nãi, ấy là ông có lỗi với cậu cô và với cô, nên phải chịu một cái hình phạt khốn khổ về tinh thần, cực nhọc về hình xác, do tay em cô gây ra đó. Thiệt vậy, bởi ông có cái lỗi ấy nên ngăn một tháng nay ông phải chịu rầu buồn khốn nạn, sự nghiệp của ông gần tiêu tan, mà sự nhục nhã nó cũng treo trước mặt ông, làm cho ông thất điên bát đảo. Theo ý tôi tưởng ông mắc một cái hình phạt như vậy, cũng nặng nề lắm.

Thoại-Nga nói :

— Nào tôi có muốn làm cho ông Hồ và tính ái phải khốn khổ như thế để trả cái thù ông giao trễ số bạc kia cho tôi đâu. Có khi nào tôi biểu em tôi nó làm...

— Dầu cô có biểu hay cô có cáng cách nào tôi chắc em cô cũng chẳng tuân lời. Thầy tìm được tấm hình cái biên lai ấy, thầy dùng cũng như một món khí giới rất lợi hại để lung lạc ông Hồ, có ai mà biểu thầy bỏ, thầy chịu bỏ.

Ông Hồ cũng tiếp nói :

— Bây giờ tôi không có điều gì nói với cô khác hơn là tôi xin cô tha cái lỗi của tôi, đừng phiền trách chấp nhứt tôi nữa, rồi tôi sẽ giao cho cô đủ số bạc ấy. Ngày mai tôi sẽ đem bạc đến đây cho cô liền.

— Thưa, tôi không phiền trách chi ông cả. Ấy cũng là cái rủi của tôi nên mới khiến ra chuyện như vậy. Tôi chỉ buồn một điều là thằng em tôi nó làm một việc hèn hạ quá, làm cho ông và tiểu thơ phải nhọc lòng không biết bao nhiêu mà kể.

Ông Hồ gật đầu rồi nói :

— Nếu cô lòng từ-tế như vậy thì cũng xin cô cho phép tôi cậy ông bạn tôi đây, mai đem đủ số tiền mà chồng cho cô, không dám trễ nãi nữa. Còn về việc tôi làm cho cô phải cực khổ bấy nhiêu lâu đó, tôi để mặc tính Thiệu-Nghi muốn làm hại tôi cách nào thầy làm cho vừa lòng thầy, và cho đáng đời tôi là một thằng không biết giữ gìn lời hứa với người bạn thân yêu, đáng quí trọng của mình.

Ông Hồ nói câu ấy một cách buồn rầu làm cho Thoại-Nga lấy làm khó chịu lắm. Bởi vậy khi ông nói vừa dứt lời, cô đã lật đật hỏi :

— Vậy chớ bây giờ không có cách gì làm cho thằng Thiệu-Nghi nó hết báo hại được ông hay sao ?

— Tôi không biết làm sao được cả ?

— Ngày nay ông đã đem số bạc ấy mà chồng cho tôi rồi, thì nó còn có thể nào nói ông sang đoạt gia-tài của tôi được ?

— Thầy còn nói được là tại tôi giao không đúng ngày. Đúng lý năm cô 21 tuổi thì tôi phải giao, nhưng tôi lại để đến bây giờ, ấy là tôi có dụng tham gian, toan sang đoạt gia-tài của cô, cái tội ấy Tòa có thể bỏ tù tôi được chớ.

(Còn nữa)

Y-KHOA TẤN-SĨ
DOCTEUR
Trần-thọ-Đông
Ancien Interne des Hôpitaux et de la Maternité de Perpignan (France)
Ở tại đường Thủy binh
(Rue des Marins) 137, Cholon
Giây tiếp nói : N° 418
Coi mạch mỗi ngày.
Sớm mai từ : 8 giờ tới 10 giờ
Chiều từ : 2 giờ tới 4 giờ
Như ai muốn rước đi vô trong lục-tỉnh thì sẵng lòng đi.
Coi về các thứ bịnh mổ xẻ về sự sanh đẻ dưỡng thai. Hay là lâu năm rồi mà chưa có thai dậng. Về các bịnh trong mình của đàn bà (đường kinh không đúng kỳ. Huyết bạch tử-cung năm không ngay. May là các thứ bịnh khác trong tử-cung đều thạo)

Lôi-Tây
BIJOUTIER
Số 86 đường Georges Guynemer
(ngan tòa tân-đáo Saigon)
Bổn hiệu trước ở số 3 đường Olier vì tiệm chật hẹp nên dọn lại số 86 đường Georges Guynemer cho rộng rãi, để tiếp rước quí-bà, quí cô được tử tế hơn trước
Kể ra bổn hiệu sáng lập trên 20 năm càng ngày càng tấn phát vì có thợ thiện nghệ, chuyên ròng nghề làm đồ nữ trang theo đủ kiểu kim-thời và nhận hột xoàn, đá mau lại khéo, không đâu sánh kiệp. Nói chi đáng thật nhờ quí bà, quí-cô ở Saigon, Cholon và Lục-tỉnh biết bổn hiệu lâu năm, làm ăn chắc chắn giá tính lại rẻ hơn các nơi, nên tới đặt đồ vàng và đồ hột xoàn ở bổn-hiệu rất đông. Thật bổn-hiệu hết sức cám ơn. Lôi-Tây

Qui ông thường rước khách...
Xin mời lại nhà Nam-Xuân 78.80 đại-lộ Charner xem một bộ đồ uống trà : 1 Bình trà hay café, 1 Bình đường, 1 Bình sữa, 6 tách, 6 dĩa, 1 bộ đựng bánh, 1 dĩa lớn đựng trái cây, có vẽ bông rất khéo mà giá chỉ có 5 $ 50.
NAM-XUAN
78, 80 Bd Charner, Saigon

Cô Phùng-Hà
ca nhiều bản Tàu xuất sắc
(Mời lại đĩa Odéon nhãng đỏ)
KIM TINH NƯƠNG XUẤT TI (1 đĩa). Phùng-Hà ca Tây-thi giọng quảng.
MẪU TỬ TÌNH THÂM (5 đĩa) Phùng-Hà ca Bàn-tiêu, giọng quảng, Thu-hồ, Vọng-cổ, Vân-thiên-tường.
THAM PHÚ PHỤ BẦN (4 đĩa) Phùng-Hà ca Bàn-tiêu, Xuân-nữ, Hành-vân Khổng minh, Vọng-cổ.
GIỌT MÁU CHUNG TÌNH (2 đĩa) Phùng-Hà ca Tương tư, Xuân-tình.
Có đủ thứ đĩa hát Trần-đắt, Phước-cương, Ba-xoàn, Hát bội.
Máy hát Béka và máy Sonata.
Có thợ thiện nghệ sửa máy hát và đèn manchon thật chắc ý.
Trừ bán lại tiệm Lê-văn-Tài 82 Rue G.-Guynemer (Chợ cũ) Saigon, và tiệm Ngô-thị-Mão 41 Colonel Grimaud ngay đầu chợ-mới Saigon. (Ngan gare Cunisc)

Đại-An-Đường dược-phòng
Hanoi 50 R. Centonnais
ĐẠI-LÝ TRONG NAM KỲ VÀ CAO MÊN
M. Nguyễn-v.-Diệm
Saigon. 9 R. Paul Blanchy
MARQUE DÉPOSÉE — ĐẠI-AN-ĐƯỜNG
Bổn tiệm trữ bán các thứ thuốc hoàn của tiệm ĐẠI AN ĐƯỜNG là tiệm thuốc lớn nhứt ngoài Bắc kỳ. Thuốc của tiệm nầy toàn những ông Danh-sư ở Quảng-Đông chế ra hết.
Thuốc hay như thần, uống vô thấy kiến hiệu liền.
Tính theo giá ở Hanoi, gởi cách lãnh hóa giao ngân.
SÂM NHUNG BẠCH PHƯỢNG HOÀN. — Uống trị bệnh đàn bà hư-yếu hư. — Mỗi hộp 6 viên giá 1 $ 20
DIỀU KINH CHỈ LẬN HOÀN — Uống trị bệnh đàn bà kinh nguyệt không đều. — Mỗi hộp 6 viên giá 1 $ 00
SÂM NHUNG VỆ SANH HOÀN — Uống trị bệnh huyết hư, tinh thần nhọc mệt, người ốm yếu ăn không ngon ngủ không yên — Mỗi hộp 6 viên giá 1 $ 20
DƯỠNG TÂM NINH THẦN HOÀN — Uống trị bệnh tinh thần mỏi mệt. Mỗi hộp 6 viên giá 0 $ 80
TAM BIẾN BỔ THẬN HOÀN — Thuốc bổ thận, mệt nhọc hay thức đêm — Mỗi hộp 6 viên giá 1 $ 00
DẦU ĐẠI AN. — Thoa và uống trị nhiều bệnh rất hay, mỗi nhà nên có DẦU ĐẠI AN — Mỗi ve giá 0 $ 20
Ai mua mỗi thứ 10 hộp xin tặng thêm 1 hộp.
Các thứ thuốc nầy đều có toa nói cách dùng thuốc rất cẩn thận.
Thơ và Mandat xin đề :
M. NGUYỄN-VĂN DIỆM
9 Rue Paul Blanchy — Saigon

THIÊN HẠ ĐỒN
Danh vang bốn biển tiếng dậy tám phương là thuốc
BỎ Á-PHIỆN
của hiệu Tiểu-thần Tiên, ở Tonkin gởi lại, bàu chế chẳng dùng cốt á-phiện. Cách bỏ giảm đã mát mà lại bổ. Dẫu cho lão nhược bực nào trăm ngàn người không sai một, làm việc khỏe mạnh vui vẻ như thường chẳng ớn tanh ra chứng bịnh gì hết, đi đường dùng rất tiện.
Một ve 100 hoàn giá 1 $ 00
Hút ít 2 cùng 3 ve đã bỏ, ai mua dùng không công hiệu xin thối tiền lại chẳng sai. Có trử bán tại Rue Mayer 128 Bd de la Somme N° 82 ; Rue Amiral Courbet N° 40, và Rue Vannier N° 74 là tiệm trồng răng-hớt tóc danh tiếng nhứt Saigon, năm tiệm đều danh tiếng xưa nay đồng có bán thuốc hiệu Tiểu thần-Tiên» ai mua cũng phải ngừa kẻo lầm giả mạo. Còn bịnh huê-liễu như Dương mai cùng đau lậu ai bịnh nhẹ nặng bực nào uống trong ngoài 7 $ 00 tuyệt nọc. Lục-tỉnh ai muốn lãnh Đại-lý xin viết thơ thương nghị. Quí-vị muốn gởi lãnh hóa giao ngân cũng được, thơ và mandat gởi cho M. Lê-văn-Anh, Commerçant Bd Albert 1er N° 142 Dakao. Saigon.

Hay trừ các bịnh
Hiệu thuốc Từ ngọc Liên là đáng tin cậy hơn hết, đã có tiếng Mu năm và được thiên hạ hoàng nghinh lắm, những bịnh tê, bại, ho, suyễn, bạch đái hạ, nguyệt kinh sai lịch, đêm không ngủ, đau bụng lâu năm v.v. các chứng trẻ con, ọc sữa khó nuôi lại chuyên-môn về các chứng huê liễu, mới đau hay là lâu năm nhập cốt biết chứng thế nào cũng có đủ phương đối chứng trị lành tận nọc, không công phạt, không hại sanh đục, người lớn trẻ con nội khoa ngoại khoa bịnh nào thuốc nầy đoan chắc là linh nghiệm phi thường không đâu sánh kiệp, có bịnh chi khác cứ viết thơ hỏi và để cô trả lời, mua thuốc cần nhứt là phải kỉ bịnh cho kỹ. Gởi bán tại Saigon hiệu Ng.-thị-Kính 80 rue Aviateur Garros té éphone 923.
Các nơi khác cứ viết thơ đến cho M. Đinh thành-Song (Vinhlong) à CAINHUM

Chuyên môn trị bịnh mắt. Rành nghề và sẵm đủ đồ để mổ mắt. Mắc có vậy cá hay là có tật gì ở ngoài như lé cùng cò tỉ chữa đặng.
Y-KHOA TẤN-SĨ
Nguyên-van-Tân
Ex-interne des Hôpitaux de Marseille
Bắt đầu từ ngày 20 Août sẽ mở phòng khám bịnh cho thuốc ở Saigon, đường Testard số nhà 127 và góc đường Pierre Flandin, Saigon. Giây thép nói số 1153.
Sớm mai từ 9 giờ tới 11 giờ.
Chiều từ 3 giờ tới 6 giờ.

Y-KHOA TẤN-SĨ
BÉCÉ-SPORT
LY-DE dit THAI
89, Rue de Canton, Cholon, 39
Vì ước ao cho quí vị mỗi người có thể mua được một cái xe máy đạp, huê mỹ, kim thời, chắc, nhẹ nhàn và có trớn nhiều. Đã nổi danh tiếng khắp cả Đông-Pháp lại thêm mỗi kỳ đua, mấy hiệu xe của hãng đều được dực giải quán quân luôn.
Nên Hãng định hạ giá những hiệu xe sau đây ;

Hiệu BÉCÉ-SPORT	routière	50$
— CORTÉA	routière	45$
— JULLOR	routière	43$
— B.C.C.	routière	42$
— ABEILLE	routière	42$
Xe thường để đi công-việc		32$

Xin qui vị chú ý; LY DE DIT THAI

NÊN BỎ Á-PHIỆN
Bằng thuốc Giới yên đại bổ hiệu CON Ó của nhà thuốc
BẢ-NGỌC-ĐƯỜNG
Sau đây bổn-đường tận tâm bào chế thứ thuốc vừa ý mọi người, chất thuốc mạnh hơn trước nhiều, và không hề nóng nãi nát bôn.
Hút thuốc không mỗi ngày 1 $ 00, tốn 6 ve đã bỏ. Ve 70 viên 1 $ 00. Ve 35 viên 0 $ 50.
Người hút nhựa hay hút lớn, mỗi ngày trên 3 $ 00 uống thứ thiết mạnh, mỗi ve 1$20 càng tốt, Ở xa gởi cách «Lãnh hóa giao ngân». Thơ và mandat gởi cho:
M NGUYỄN-HÒA-LIÊN
PHARMACIE
Rue d'Espagne 246 — Saigon

Nhà bán thuốc tây và phòng khám bịnh
của ông PHẠM-VĂN-TIẾC
Lương-y Đông-Pháp
Tại châu-thành **Châudốc** ngan chợ (Square de Verdun)
Khám bịnh - Chết thuốc và cho toa
Nhờ có giúp việc trong các Đường-đường Nam-kỳ trên 12 năm, nên có thấy đã các chứng bịnh và quen thuộc với cảnh đau đớn đông-tây trong ít.
Cho muốn thật kỹ càng, để các mắc bịnh hoạn, tính giá thật rẻ, nhà nghèo không ăn tiền.
Vì thai nghén đã chậm, hoặc sẽ bịnh mỗi xác, ai muốn hỏi đến chi, cũng ân lòng chỉ bảo đàm.

— Phật môn cứu tế —

*Kính trình liệt vị chư quân đặng rõ tôi tên là Trần-văn-Vinh, làm công ở tại tiệm Thoại-Đại tạp hóa đã năm mươi ngoái tuổi con trai chẳng có chi có một đứa con gái mà thôi, lại mang bịnh huyết khô, chân thân hàng nhiệt, tứ chi gầu đau, ho lao thổ huyết, vị khí lạnh đau, kinh thủy bế có hơn mấy tháng ăn uống không ngon, mỗi mệt nằm hoài tôi đã có rước đã các lương y đều trị mà không hiệu nghiệm chi hết, nhưng còn đợi chết mà thôi, thời may gặp người bạn hữu của tôi tên là Lý đức-Thuận nói rằng : ở tại phòng ngủ Lục-Tỉnh Khách-lầu ngoài sau Chợ-mới Saigon, đường d'Espagne N° 206 đối bên rạp hát bóng Modern có ông Hòa-thượng ở tại Sơn-tây Ngũ-đại-Sơn, bởi quả chữa bịnh thiệt là khỏi tử hồi sanh, như ai bởi quả được quả thượng thì uống thuốc hết liền, nếu bởi được quả hạ thì không chữa bịnh, thiện đoán kiết hung, như có người hạ Lý tuổi còn nhỏ mà thường hay đi tiểu, mộng tinh nay lại thêm bịnh ho lao thổ huyết, đến cửa Hòa thượng chữa hết liền, tôi mới nghe nói như vậy cũng không lấy gì làm tin sau có người quen biết tôi nhiều lần thì tôi cũng thuận ý đến cho Hòa thượng bởi quả đoán bịnh nói đâu trúng đó chẳng sai một đều Hòa thượng nói uống chừng hai liều thì mạnh như xưa mỗi liều 7 $ 40, thì tôi trả tiền rồi lấy đem về ý theo mà uống thì thấy hiệu nghiệm, thiệt là nghề y của Hòa-thượng cũng như thần đã tái sanh sau tôi chỉ cho người bà con tôi là Trương-văn-Vinh bị đau hai con mắt hơn ba năm không thấy cũng nhờ Hòa thượng chữa hết, sau còn Dương-thanh-Sơn mang bịnh mai độc nhiều cốt, đau cả cùng mình cũng nhờ Hòa thượng cho thuốc uống hết, còn như con của Lâm-bình-Nghĩa bị bịnh bại gần đi đứng không nổi, nhiều thầy lương y cũng không thể chữa đặng sau cậu Hòa thượng chữa đâm có 12 $ 00 đồng bạc thuốc thì bịnh hết liền, còn nhiều bịnh Hòa thượng cũng chữa đặng cả như là bịnh ho lao thổ huyết, gân cốt nhức đau, bụng lớn, vị khẩu đau, tiểu trường khí thống, hoa liễu ngũ lâm bạch trược, đương mai nhập cốt, cái phong sượi chơn, sượi tay, các bịnh nói trên đây Hòa thượng đều chữa đặng cả con như vợ của Trịnh-đa-Bộ từ lúc 16 tuổi về nhà chồng đến 28 tuổi mà không sanh đẻ sau nhờ uống thần dược của Hòa thượng không bao lâu thì có thai liền, bởi vậy cho nên chúng tôi có mua đồ đến tạ ơn nhưng Hòa thượng không lấy bởi vậy bổn đồng nhơn rất đội ơn Hòa thượng vô cùng mà không biết lấy chi mà đền ơn nên chúng tôi đồng bào đây mà đền ơn ông vô mách cho quí người nào có bịnh chi thì đến nhà ngủ Lục-Tỉnh Khách-Lầu ngoài sau Chợ mới Saigon đường d'Espagne N° 206 đối bên rạp hát bóng Modern chớ đừng bỏ qua, đến bởi quả mỗi một lần tiền 5 cắc còn tiền thuốc tính riêng sau phải chăng.
Trần-văn-Vinh, Lý đức-Thuận, Trương-văn-Minh, Lâm-bình-Nghĩa
Trịnh-đa-Bộ — Đồng Kính

AI RỌI HÌNH LỚN KHEO NHỨT
Chỉ có
Dakao-Photo
Qui-khách muốn được một cái hình lớn thiệt khéo, thì không đâu bằng DAKAO-PHOTO, ở ngan ga xe điện Dakao.
Adresse : Dakao-Photo
en face de la gare DAKAO — SAIGON

Y KHOA TẤN-S.
Docteur L. Vincens
Ex-aide d'anatomie de la Faculté de Bordeaux
Số 2 và 4 đường Noel sau gare Dakao
Phòng khám bịnh và dưỡng bịnh bất kỳ bịnh chi cũng đều trị được.
Mỗi tuần chúa nhựt, Buổi sớm mai đều coi mạch thì không ăn tiền.
Giờ khám bịnh :
Sớm mai : từ 7 giờ rưỡi đến 8 giờ rưỡi
Buổi chiều : từ 2 giờ rưỡi đến 3 giờ rưỡi.

PHÒNG CHỤP HÌNH, THEO KIỂU KIM THỜI
CHUYÊN CHỤ — nhỏ rọi ra lớn đủ kiểu
PASTEL, POINTE SÈCHE, SEPIA, NOIR
CHỤP HÌNH THỀ-THẢO
MODERN PHOTO
Place F. Garnier N° 1 NGUYỄN BA-THY
en face Théâtre Municipale Saigon

RESTAURANT & PATISSERIE
NGHĨA-HIỆP
Khai trước ở đường Albert 1er số nhà 129-131
Nay dời lại số nhà 115-117 cùng đường đối trước rạp hát A-SAN có bán các thứ bánh và đồ ăn tây ; đồ điểm tâm, và đồ giải khát, chương đọn tinh khiết.
Xin mời quí khách chiếu cố thì rất cám ơn.
Nhà hàng cũng có lãnh đọn tiệc trà, tiệc rượu và tiệc ăn tại nhà hàng hoặc đem tới nhà tùy lòng quí khách.
Chủ nhơn
NGUYỄN-VĂN-ĐỨC kính mời.

Tâm Lòng Hiếu Tử

Chiều thứ Bảy vừa rồi, Anh có về nhà thăm Ba, trước khi Anh lên xe Anh phải nhỏ ghé lại tiệm café Annam mỹ hiệu ĐỨC-THÀNH-HƯNG đường d'Espagne số 172 mua cho Ba mấy gói bánh Trung-Thu của tiệm ấy, vì năm ngoái Ba có mua một lần về dâng rồi, Ba trầm trồ khen ngợi các thứ bánh Trung-Thu của hiệu ĐỨC-THÀNH-HƯNG làm ra đều ngon thật, mỹ vị thanh tao, chẳng có bánh hiệu nào sánh qua cho kịp, thật nói Sài-Thành có một không hai. Các thứ bánh ấy Ba cũng có mời quan nghệ Trung ở Hà-Thành và cụ cử Thu ở Thần-kinh dùng thử, thì hai người cũng đều công nhận rằng ngon những nhưng bánh giai dư tinh khiết. Vì vậy mà Ba cứ trông mong cho đến kỳ bánh Trung-Thu để Ba đi Saigon ghé tiệm ĐỨC-THÀNH-HƯNG Ba mua Ba mới vừa lòng trước thời Ba giúp cho Đồng-Bào ta nên thương nghiệp cho mau vinh đạt, sau nữa Ba mừng làm cái lợi quyền bánh Trung-Thu ngày hôm nay đã về tay Đồng-Bào ta là tiệm ĐỨC-THÀNH-HƯNG nắm chặc khỏi lọt hẳn của ta ra cho dị chủng tha hồ lợi.

Vậy thì xin anh sao sao cũng ghé nhà vào lòng lợi tiệm ĐỨC-THÀNH-HƯNG ở đường d'Espagne số 172, hoặc ở Dakao số 129-141 hay là ở Giadinh ngoại ngã xe điện mà mua các thứ bánh Trung-Thu của tiệm ấy cho Ba chớ nếu Anh đi tiệm khác về Ba coi không phải cái nhãn hiệu ĐỨC-THÀNH-HƯNG thì Ba rầy Anh chịu đa!

NHƠN-SƠN

Cựu Thơ-ký dinh Đốc-lý Saigon

Không thứ nào sánh kịp

Nhà thuốc Lập-Xuân Dược-Phòng môn bài số 268 đường Lagrandière Saigon mới chế ra một thứ dầu xức tóc hiệu « Hải Đường ».

Bổn-hiệu lấy rõng tinh ba của các thứ hoa thơm mà chế ra dầu nầy theo phép hóa học cho các bà các cô dùng

Dầu nầy xức vào thì tóc thêm mướt và mịn màn da đầu mát mẻ lại mùi thơm ngào ngạt.

Xin các bà các cô nên dùng thử dầu nầy một lần thì rõ.

Có gởi bán khắp cả lục-châu. **Mỗi ve giá là 0 $ 80.**

Các bà các cô nên lưu ý

ÉCOLE PRATIQUE :: DE COMMERCE ::

Ngày 9 và 10 Août 1931, nơi trường Thương-mãi Thiệt-Hành của M. Lương văn Hầu ở số 7 đường René Hérand Tândinh Saigon, có mở cuộc thi chung khoa cho học sinh mãng khóa ba tháng.

COMPTABILITÉ COMMERCIALE

Le 30 Avril 1931, époque à laquelle s'établit l'inventaire de la Maison Thang-Hợp, la balance des comptes au Grand-Livre présente les totaux suivants :

Capital		01.000,
Caisse	127.650,95	80.355,60
Valeurs en Portefeuille	27.650,40	14.693,30
Société Annamite de Crédit	60.640,20	30.341,85
Loyer d'avance et dépôts	2.500,	»
Effet à Recevoir	12.800,	8.814,75
Marchandises	172.640,20	149.760,95
Agencement	5.588,50	»
Mobilier	1.600,	»
Frais de 1er Etablissement	2.090,	»
Clients	12.650,40	10.919,70
Fournisseurs	106.756,80	116.949,50
Effets à Payer	29.598,35	50.419,20
Intérêts et commissions	»	74,50
Escomptes et rabais	68,	»
Frais généraux	2.875,25	»
Dépenses de maison	1.300,	»
	$ 560.917,35	$ 560.917,35

Les marchandises restant en magasin s'élèvent à $ 61.141,15.

Le chef de la maison a donné ordre d'amortir l'agencement de 10 %, ainsi que le mobilier, et d'amortir de 25 % le frais de premier établissement.

1° Tirer les soldes.
2° Passer au Journal les écritures d'inventaire.
3° Solder le compte de profits et pertes.
4° Faire le Bilan.
5° Passer au Journal les articles de clôture et de réouvertures des comptes.

Đối lời nhắn cùng bạn chứa việc Thương-mãi đã về quê

Xin hãy viết thơ cho « Ecole Pratique de Commerce » 7, Rue René Hérand Saigon, đặng kiếm chỗ làm giùm cho, không ăn tiền.

Xin chớ bỏ qua một cơ hội tốt

Kính quí Bà, quí Cô:

Vì niềm tình quí khách chiếu cố, hằng ngày mua bán với Bổn-hiệu, nên y lệ thường niên, Bổn-hiệu định từ ngày 28 **SEPTEMBRE** cho đến 10 **OCTOBRE** 1931, nầy sẽ bán hạ giá các món hàng trong tiệm đặng đền ơn quí cho qui khách.

Vậy chúng tôi kính mời qui bà qui cô, dời gót ngọc, trước đến xem chơi, sau mua giùm. Bổn hiệu rất đội ơn.

Kính cáo

WASSIAMULL-ASSOMULL

34-36 RUE CATINAT

Bản-hiệu : « Lưỡng-long tranh châu » gần nhà bán thịt Guyonnet, phía tay mặt

Xin nhớ : *Bổn hiệu một năm bán hạ giá có một lần mà thôi. Vì vậy nên mới thật là dịp ít có.*

Kín coi cho kỹ cái bản hiệu **Wassiamull** *số 34 & 36 đường* **Catinat Saigon.**

Đem ngư'ò'i tế rắn

Châu Phi có dân còn giữ cái tục kỳ-quái : Mỗi năm họ dâng một người con gái cho rắn ăn

Thường thường độc-giả coi truyện Tàu, hay gặp những chuyện lý kỳ quái-dị, như là chuyện đem đồng-nam, đồng-nữ để tế rắn. Chuyện ấy, ta vẫn ngờ là chuyện tiểu - thuyết, tác-giả có ý đem ngòi viết câu văn mà thêu dệt ra, chớ ở đời đâu lại có chuyện ghê gớm lạ lùng ấy ?

Thế mà ở cái thế-kỷ thứ 20 nầy, chuyện ấy vẫn là chuyện có thiệt mới là lạ cho.

Bọn Thổ-nhơn ở châu Phi hãy giờ vẫn còn giữ cái tục đem người tế rắn đó.

Đến ngày cúng tế đó, họ giữ bí-mật lắm, người ngoài không sao biết được, nếu trong bọn họ người nào mà đem chuyện đi nói lậu ra ngoài, thì lập tức bị xử tử ngay.

Thần của họ thờ tôn là thần A-Tì, tức là thần rắn vậy. Họ thường dùng các vật sống sắc trắng như dê như gà, hay là con nít, để làm đồ vật để tế. Còn khi nào gặp ngày cúng kiến đặc biệt thì họ phải lựa một người con gái đẹp để làm tế vật.

Gần đây có một người Châu Âu ngụ ở Châu-phi dọ biết chỗ công tế của họ nên liền đến đó dò xét, mới thấy rõ được công việc ghê gớm tàn nhẫn, vô nhơn đạo của họ làm.

Ở đó có một khu rừng tên là rừng Tru-tru, chính là chỗ cư trú của thần-rắn vậy. Trước mặc rừng có một chỗ đất trống, chỗ đó là ở của thần - rắn. Mỗi khi có tiếng trống đánh thì bọn thổ-nhơn đều phải tựu lại đó để tế thần.

Cái ngày mà người Châu Âu kia rình xem đó chính là ngày tế đặc biệt vậy. Vì rằng có một người dân ở miền đó vì khờ dại đã giết lầm một con rắn nhỏ, mà bọn họ nhận là một sự lầm lỗi rất lớn với thần.

Hôm đó, các bọn thoại-sĩ vu-nhơn, (bọn thầy pháp) đều đeo mặt nạ, vẻ rất ri đầy minh, và người nào cũng có đeo bộ xương người cả. Bọn ấy dẫn bọn thổ-nhơn vào lạy, một tốp võ sĩ, theo sau, lại một bọn mười con gái theo sau nữa. Khi bọn ấy vào đó mặt rồi, thì một người ăn mặc rất tề-chỉnh, thái-độ rất nghiêm-trang, đứng ra làm lễ tế. Người ấy tức vị tế-sư vậy.

Khi mới làm lễ tế, thì có một bọn con trai nhảy múa, múa tròn như chong chóng đến chừng nào mệt ngất đi rồi mới thôi.

Rồi thì vị tế-sư ấy nổi lửa đốt, buộc người giết rắn đó phải chạy ngay qua lửa. Nếu chạy mà sống được qua lửa, thì là vô tội, hay là được thần tha tội, còn chạy mà chết đi thì đáng tội.

Xong việc đó, thì có một vị tế-sư khác đứng ra tế theo lễ thường đem dê trắng và gà trắng, dâng trước bàn thần mà cúng tế. Cái đàn-trường của họ là một cái cây khô. Vị tế sư đó giết dê, lấy đồ đựng máu dê mà đốt, lại một vị tế-sư nữa đứng trên cây, một chưn hai tay nắm hai chưn gà, xé tét ra rồi lấy đồ đựng máu. Khi vị tế sư kia xé gà, giết dê, thì bọn nhạc-công đánh trống gấp lắm, một bọn thiếu-nữ thì đứng dậy múa. Vị tế-sư lấy máu gà và máu dê mà rưới xuống đất, còn lại bao nhiêu thì ngậm vào trong miệng, lựa một người con gái trong đám múa hát đó mà phun lên mặt. Người nào chẳng may bị phun máu vào mặt như thế là người bạc-mạng, bị chúng đem dâng cho thần rắn vậy.

Khi vị tế sư đã phun máu vào mặt người con gái nào rồi thì bọn nhảy múa kia thôi múa và tan đi cả, chỉ để người bị phun máu ở lại mà thôi.

Người con gái cầm may kêu rên khóc lóc rất là thảm thiết, nhưng dễ gì làm cảm-động được ông bọn tế sư kia.

Chúng nó đào một cái lỗ ở ngay lưới gốc cây, chôn chặt hai chưn người con gái rồi lấy giây trói chặt hai cánh tay của người con gái kia lại, để cho không cục cựa gì được.

Yên xong mọi việc, chúng bỏ người con gái kia ở tại đó rồi lần đi hết.

Ít lâu, một con rắn rất lớn từ trong rừng Tru-tru kia bò ra, bò thẳng lại chỗ chôn người con gái, quấn vào mình người con gái ấy hai ba bận. Người con gái ấy kêu chóe lung lắm, kế rồi nghe lặn lặn. Than ôi thế là con người đến đuổi đáng thương hại kia để trường-từ cỏi đời mà chung vô ngang rão, mà cuộc tế thần rắn tối đây cũng vừa xong: Ghê gớm thay rà giã-man thay!

Thiên-Lại

TRƯỜNG DẠY CẦM TAY BÁNH XE HƠI

AUTO ÉCOLE ET AUTO EN RÉPARATION

Trường tôi đã mở lâu năm, kể từ ngày nầy sắp tới qui ông đến học sớp-phơ tại trường tôi, thì tôi sẽ phát cho mỗi người 3 cuốn sách dạy về máy xe hơi của M. Trương-trung-Lệ mới xuất bản, và 1 cuốn luật mới, có thầy dạy sửa máy và thầy dạy luật, nó thuộc Bổ-nghị cầm tay bánh xe ra đây có nhiều giấy tờ rất cần quan trên và quan Toàn-quyền Đông-dương cho, Médaille Hoàng-đế Annam và hoàng-đế Cao-mên.

Dạy rất mau thành nghề, rất giỏi thì một lần chắc đậu, có chỗ ăn chỗ nghỉ rất kỹ lưỡng, giá rất rẻ hơn các nơi, cho mướn xe thì, Camion và Torpédo đã hết.

Trường tôi có cô Nguyễn-thị-Hường dạy đờn bà cầm tay bánh và thì.

Xin qui ông chủ ý có muốn sửa xe đem tới, có nhiều thợ máy giỏi trong trường bổ-nghị ra sửa rất kỹ càng giá rẻ lắm.

Mỗi khi đem xe đến sửa rồi có cho thêm quyển sách dạy về máy xe hơi nhà hãng chế quốc-ngữ rất hữu ích trong khi giữa đường, nói về các thứ hư và cách sửa. Cách cần Magnéto.

CHU VĂN-HAI

No 61, *Colonel Grimaud*

SAIGON

(Trước chợ-mới Saigon sau gare Cauinay)

Thanh-Huê Khách-Sạng

Rue d'Espagne N° 172 et 174

Annexe, Thanh-Huê Khách Sạng

Rue Amiral Courbet

N° 51, 53, 55, 57, et 59

Rue Amiral Roze N° 6 et 10

Từ ngày tôi sang nhà nầy. Thì cảng nhờ ơn quí khách thương tưởng. Nên mới đứng vững trên đường thương-mãi. Thì ơn của quí khách, tôi chẳng hề dám quên. Nay tôi có mở thêm một tiệm ngủ nữa tại đường Amiral-Courbet, cũng đề hiệu Thanh Huê Khách-Sạng. Cách sắp đặt theo kiểu kiểm thời, sơn vẽ mới hết thảy, và giữ theo phép vệ-sanh. mền, gối, drap, mùng, mỗi bữa đều thay liền liền, và Rey phòng. Quí-khách muốn sai giờ nào cũng có sẵn. Lời nầy là lời thành thật của tôi. Vì tôi không muốn khoe khoan đó, có nhiều khi nó quá cái sự thật đi. Nên ý tôi ước ao mười quí khách đến nghỉ nơi bổn hiệu một lần. Coi cách sắp đặt và các đồ đồi của chúng tôi thì rõ, năm nay gặp đường kinh-tế khó khăn đường tài chánh eo hẹp, nên bổn hiệu chúng tôi thừa dịp nầy sụt giá tiền phòng xuống đặng đền ơn của qui-khách có lòng chiếu cố đến bổn hiệu đặng cho qui-khách thấy lòng thành thật của chúng tôi (Gọi là người biết ơn đền nghĩa trả.)

Hạ giá tiền phòng

Tại đường d'Espagne

N° 172 và 174

Phòng ngoại hạng			
Ban ngày	1 $ 50	Hạ	1 $20
» đêm	2 00	»	1 80
Ngày-đêm	3 00	»	2 50
Phòng thượng hạng			
Ban ngày	1 $ 40	Hạ	1 $ 20
» đêm	2 00	»	1 80
Ngày-đêm	2 50	»	2 00
Phòng hạng nhứt			
Ban ngày	1 $ 00	Hạ	0 $ 80
» đêm	1 50	»	1 30
Ngày đêm	2 00	»	1 80
Phòng hạng nhì			
Ban ngày	0 $ 80	Hạ	0 $ 60
» đêm	1 20	»	1 00
Ngày đêm	1 50	»	1 20
Phòng hạng ba			
Ban ngày	0 $ 50	Hạ	0 $ 50
» đêm	1 00	»	0 80
Ngày đêm	1 20	»	1 00

Cần-Thơ

Lê thành Huê

BÁNH DẦU THẬT RẺ

Bánh dầu cao su 100	
Kilos giá	1 $ 00
Bánh dầu dừa 100	
Kilos	1 50
Bánh dầu bông 100	
Kilos	2 50
Bánh dầu gòn 100	
Kilos	3 00

Hãng dầu

TRƯƠNG-VĂN-BỀN

Sáng tạo năm 1900

40, Quai du Cambodge

CHOLON (440)

Đầu Ông-Cọp là hiệu BALLEY PING-PONG mà các tay nhà nghề bên Pháp đều tranh vô-địch Pháp-Quốc.

Hiệu NGUYỄN VĂN-TRẬN

94-96 Bd Honard — Saigon

Đại lý độc quyền Téléphone 178

CẢM TẠ LƯƠNG Y

Diệp-nhuệ-Hùng

ở đường Marins số 134 (trên lầu)

CHOLON

Nguyên tôi đau bịnh ngoại-trĩ hơn bảy năm. Mỗi lần đại tiện đều có máu : đi đứng rất khó chịu. Tôi uống đủ thuốc tây Nam đều chẳng hết.

Nay tôi nhờ Diệp tiên-sanh dùng cách hóa học, một sợi chỉ cột và thoa thuốc không đầy trên 15 ngày tôi lành bịnh. Nên tôi đăng vài hàng trên báo, trước là tạ ơn ông cứu tôi khỏi bịnh ngu, sau là điểm chỉ cho ai rủi mang bịnh như tôi hãy đến cho ông điều trị chắc được mạnh.

Nay kính

Định châu-Hi

Chợmới — Longxuyên

HAY THÌ DÙNG. KHÔNG HAY ĐỪNG NỮA

Thuốc bổ đàn-ông

Tráng thận lực tinh hoàn

Đó là thứ thuốc giúp cho những người trai trẻ, rước ông già, bà phàm con người vốn mỏi mượn cao. Ra chưa thì anh trước hết sanh ra có hai thận cao nên thận là gốc nên có thêm bổ chơn âm gồm lại nguồn cội rễ khi quí tánh mạng con người do nơi đó mà sống. Ấy vậy nên sắm sửa lo trước thì thường sanh chứng bịnh liên thiên chẳng dễ bậu thiên thời thường ăn nóng thiếu bụi hoặc sai phép vệ-sanh sắc dục, quá độ dương suy yếu mỏi gần đàn bà tinh khí xuất ra, trước đêm ngủ đi tinh ra nhiều.

đêm đài nhiều ít không chừng hoặc bịnh lận nên thiếu sức bổ dưỡng thành ra ốm o. Tinh thần khi huyết suy đau thắt ngang lưng trông trí lo quá lao, cùng chống mặt đồ hào quang, thường đàn ông mà dùng thuốc nầy hoặc có trong nhà thì cũng như người bịnh có sắm một ông lương-y trong nhà thì người bịnh đã thấy thứ tỉ uốc đã mạnh mà còn bổ khỏe là khác nữa, chư tôn có mua nhớ cho được hiệu Phùng-gia-Viên nhãn chữ Á) thì mới phải.

Giá mỗi hộp là... 1$50, một lố 15$00.

Phùng-gia-Viên (*Pharmacie*)

122, Rue Paris — Cholon

Có gởi cách lãnh hóa giao ngân.

13 năm mới có một lần

Tiệm may tôi nhờ ơn qui-khách chiếu cố, đã 13 năm nay làm ăn rất tấn phát, trước ở N° 120 ĐƯỜNG ESPAGNE SAIGON, nay dời lại N° 134 cũng ở đường Espagne, muốn đền ơn qui khách trong muôn một, nên kể từ la 1° Septembre cho tới 30 Octobre 1931, qui khách đặt đồ từ 5 $ 00 trở lên, xin tính tiền hoa hồng năm phần trăm 5 %

Còn sự may khéo lẻo, giá phải chăng, không nói thì qui khách đã rõ.

TÂN LỢI

TAILLEUR ÉLÉGANT

N° 134 rue d'Espagne, Saigon

(ở góc Chợ-mới đi lại khám lớn)

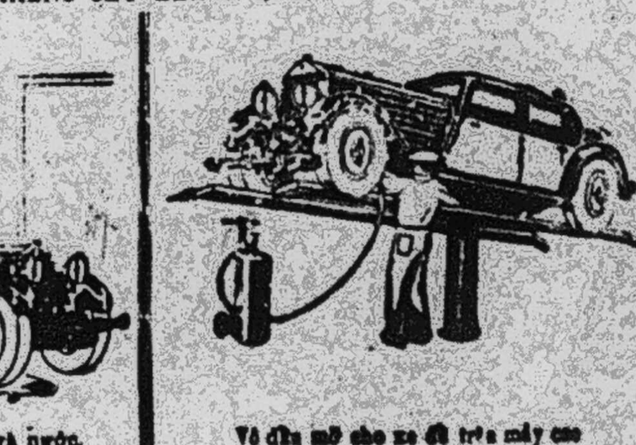

Bổn tiệm có thợ sửa đồng hồ máy viết, máy hát, máu và kỹ lưỡng

Lê-xuân Kỷ, *kính khải.*

NƠI SĂN SÓC VỀ XE HƠI

AUTO - ACCESSOIRES

GIỮ GÌN XE HƠI THEO CÁCH MỚI

Rửa xe bằng máy, vô dầu mỡ cho xe đỉ trên máy cao, lau chùi cho bóng bằng máy, v. v...

ABONNEMENT 10 $ mỗi tháng.— Ai hỏi điều chi sẵn lòng chỉ bảo

GIÁ RIÊNG CHO KHÁCH QUEN

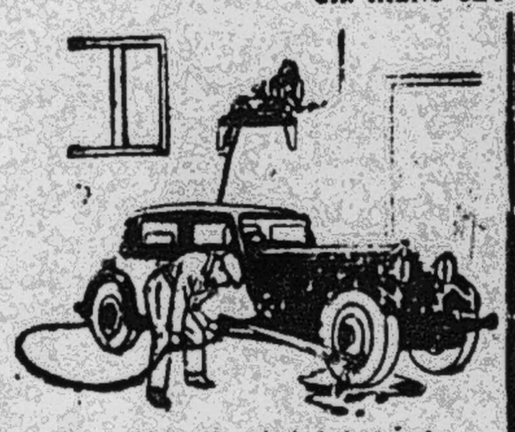

Rửa xe bằng máy, có sức hơi và nước, sức mạnh 350 lbs

Vô dầu mỡ cho xe đỉ trên máy cao sức nặng tới 1000 kg

Nơi săn sóc về xe hơi

AUTO-ACCESSOIRES, HÃNG DIDIER, 61, đường Pellerin, Saigon

86 bis Bd Bonard

—: SAIGON :—

Thuốc THIÊN-THƠI của Pharmacie NGUYEN-VAN-TRI ở Mytho chế ra đã cứu được nhiều người. Nếu có CUỘC thiệt thoa tiếp thêm, đừng cho vọp bẻ, thì mười bịnh không trật một. Dám cam đoan.

MÃ THƯỢNG LẬP CÔNG

— Thử hỏi có thứ thuốc nào xứng đáng dùng bốn chữ trên đây chăng?

— Ấy là thứ thuốc « Thần-hiệu Thối-Nhiệt-Đơn » của nhà thuốc THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG vì con nít khi nào có nóng mình, uống vào trong 5 phút thì thấy linh nghiệm hiển-nhiên, thật đáng cho rằng « mã thượng lập công » và chẳng bao với cái tên gọi riêng nó là « NHƠN-SANH YẾU-DƯỢC » Gần đây bởi có nhiều nơi bán thuốc giả và nhái theo kiểu thuốc ấy, nên kẻ mua thuốc phải nài cho có nhãn con nai thì mới khỏi lầm.

Pharmacie Sino-Annamite
THIÊN-HOA-ĐƯỜNG
208, RUE DES MARINS — CHOLON

Kính cùng chư quí vị ham mộ Thể-thao và Mỹ-thuật

Trót 10 năm dư, vì quá ham mộ điệu thể-thao banh tròn, nên đã hai lần được T. C. T. A và công-chúng khán giả quá yêu mà bổ thăm tặng thưởng khuyến bài, thật tôi lấy làm cảm cảnh không cùng. Lẽ đáng tôi càng thêm nong nả hầu đáp lại cái thạnh tình của T. C. và công chúng khán-giả cho xứng đáng mới là phải.

Song vì nghiệp nhà có sẵng, trên con đường mỹ-thuật là gánh hát kim-thời PHƯỚC-TƯỜNG, đã vang tiếng bấy chầy, làm cho công-chúng ở Saigon và ở Lục-châu trông mong nhắc nhỡ, nên nhỡ, nên tôi phải buộc lòng tạm xa nghề Thể-thao ít lâu để đứng ra mà chấn chỉnh lại một cách rất hoàn-toàn; Tập tuồng mới (diễn nhiều tuồng Sử-Ký Việt-Nam), sắm y phục tốt và sơn thủy khéo, chọn rút đào kép giỏi trong ba gánh PHƯỚC-CƯƠNG, PHƯỚC TƯỜNG và VƯƠNG-HUỲNH mà đổi mặt tập dượt lại rất đúng đắng chỉnh tề, chờ khi ra giữa diễn trường hầu được khán-giả hoan nghênh, gọi là đền đáp tấm lòng ao ước.

Nay công việc đã hoàn-toàn định ngày 1er Octobre sẽ đem ra diễn lần đầu tại rạp Modern Ciné-ma Saigon, một cách rất kỳ cang xứng đáng, cẩn xin công-chúng mộ Cải-lương và có lòng yêu mến gánh PHƯỚC-TƯỜNG được vừa lòng, là qui nhứt, thật tôi lấy làm cảm tạ, cảm tạ.

Còn về bên Thể-thao tôi xin cớ lời hứa trước rằng: hễ khi gánh hát tôi đến diễn tại tỉnh nào, thì tôi sẽ vui lòng hát giúp cho hội Thể-thao tỉnh ấy một đêm, để tỏ chút tấm lòng, tuy bởi nghiệp nhà buộc phải theo đôi, chớ tình hưu cựu nồng nàng bên đường Thể-thao, tôi không hề xao lãng được vậy.

TRẦN-HỮU-TƯỜNG dit XƯỞNG,
(*Chiến tướng của hội E de Gladinh*)
Chủ nhơn: gánh hát PHƯỚC-TƯỜNG

BỔN-BÁO KHẢI SỰ

Chúng tôi phái M. Dương-văn-Thắng đi thâu tiền ở Vinhlong và Travinh, M. Trần-hữu-Bổn đi hai hạt Châudốc và Rạchgiá.

Vậy xin quí vị độc-giả bổn tỉnh trần đây lưu ý cho. D. N. N.

Tại tòa kêu oan
Thiếu nợ không chịu trả bị đánh
Rồi đi kiện

Tháng Juin rồi, tên linh san đã Osé bị nhiều người vây nhà, đánh đau lắm.

Nguyên Osé thiếu tiền của vợ tên Phạm-văn-Quát, nhưng không chịu trả, bị Quát kéo bộ hạ tới hỏi rồi đánh cho một trận nên thân. Việc ấy tòa bắt tên Ngọc và tên Quát ra xử. Theo lời khai của Osé thì Quát gây với va, còn Ngọc thì đánh va, nhưng Quát bị 3 tháng tù còn Ngọc được tha bổng.

Tòa xử lại hôm thứ ba, để y án Quát ba tháng tù, nhưng Quát được ra khám nội ngày ấy, vì ở khám đã quá ba tháng rồi.

■ ■ ■

Tội tớ làm chủ phải chịu

M. Lâm-văn-Tuất là chủ một tiệm mua bán đồ (brocanteur) mua một cái xe máy dầu đem đi sửa. Khi sửa xong tên thợ đem tới tiệm, lúc ấy M. Tuất đi vắng tên thơ ký Tốt thấy vậy thót lên xe chạy chơi một vòng. Rủi ro sao lại đụng tên kéo xe, tên nằm đi thưa.

Vụ đã đem ra tòa, tên Tốt bị phạt 100 quan tiền vạ, còn chủ có là M. Tuất chịu phần trách nhiệm ấy. Tên kéo xe được thường 200 đồng tiền thiệt hại, vì nó nói bị bịnh không thể kéo xe nữa được.

Việc đem lên tòa trên (vì chống án) xử lại, thầy kiện Cazeau mới cắt nghĩa rằng tên kéo xe giả đó, chớ đụng bị trầy có chút thôi. Tòa bèn phạt tên Tốt có 50 quan tiền vạ và 100 quan tiền thiệt hại.

Vợ chồng phi-công Day tới Hanoi

Hôm qua thầy điện-tín ở Hanoi gởi vô nói có vợ chồng phi-công nước Mỹ sắp tới Hanoi, chúng tôi tưởng lầm là vợ chồng của Lindbergh, té ra là không phải. Ấy là vợ chồng phi-công Day.

Vợ chồng phi-công nầy bay đi vòng quanh thế giới, tới Vientiane (Lào) rồi bay qua đồn Bạch-mai (Bắc-kỳ) tới bữa 29 Septembre. M. Day là một nhà kỹ-sư giỏi có tiếng tự chế riêng ra một thứ máy 120 mã-lực, bay mau chừng 130 cây số một giờ.

Ở Bạch-mai một ngày, có lẽ bữa nay M. Day đã bay đi rồi.

Hai vị hương chức giựt vàng của người ta, đã được tòa tha

Hai vị hương chức Trần Kim và Trần văn Kính ở Bạcliêu bị tòa Bạcliêu phạt mỗi người 3 tháng tù về tội hiếp người giựt của.

Vụ nầy bổn báo đã thuật rõ lúc trước, nay tưởng nên nhắc sơ lại cho độc giả nhớ:

« Tên Cao môn kia còn nhỏ, tên là Soun lấy vòng vàng của cha mẹ bỏ nhà trốn đi chơi. Tới làng kia rồi trời tối, ghé vào nhà kia ngủ nhờ, chẳng may có hai vị hương chức nói trên đây, tôi xét rồi lấy cả đồ vàng mà giữ lấy. »

Bửa ra tòa Bacliêu hương quản Trần Kim chịu có đánh Soun một bạt tai, nhưng Soun nói đã đánh còn lấy hết vòng vàng tiền bạc cũ, nó nữa, Tòa Bacliêu phạt cả hai vị mỗi vị ba tháng tù.

Hai vị Hương chức ấy kêu nài lên Saigon và nhờ thầy kiện Gallet cãi. Hôm bữa thứ ba, thầy kiện Gallet cãi xong, tòa thượng thẩm mới thấy rõ là hai vị hương chức ấy làm phận sự mình, lại mắc tội oan nên tha bổng.

Về chuyện bán bài thi ở Hanoi
Có một người đàn bà Pháp bị cáo nữa

Chuyện bán bài thi Tốt nghiệp thành chung ngoài Hanôi nhiều lần bổn báo đã nói, chắc hẳn độc giả cũng còn nhớ. Nay quan bồi-thẩm đã đem những người bị cáo ra lấy khai lại nữa.

Sau khi lấy lời khai của ông côm-mi Ng-tiến-Lăng và những người nhờ ông viết bài cho thí-sanh rồi, thì quan bồi thẩm hỏi luôn đến hai thầy thơ ký ty học-chánh lâu lắm. Hai thầy nầy là Ng-v-Luân và Ng.hữu-Ninh, bị cáo là ăn cắp đề bài thi rồi đem bán cho thí sanh.

Nay hai thầy đổ lỗi cho một người đàn bà Pháp, coi việc đánh máy các đề bài thi. Chính người đưa giấy cạt - bôn (carbone) biểu đánh các đề bài thi, nên hai thầy mới biết các bài thi ấy trước khi bỏ vào bao thơ gởi cho các giám khảo (*examinateur*).

Vì lời khai của hai thầy thơ-ký nầy, mà người đàn bà Pháp coi việc đánh máy ở ty Học-chánh bị quan bồi thẩm đòi đến hỏi, nhưng nàng vẫn chối luôn, khai rằng không biết gì đến việc ấy cả.

Một con gà hai mỏ

Cao Bằng, 24 Septembre — Thường người ta thấy gà ba chân sáu cựa, nhưng chưa thấy gà hai mỏ.

Mới đây tôi đi chơi với một người bạn ở Bảo lạc, khi qua một thôn thuộc làng Bo-ai, tôi dừng ngựa lại, nghỉ ở một nhà bên đường cái. Tôi thấy người chủ nhà nầy có một con gà trống rất lạ: nó có hai mỏ.

Trước tôi tưởng là một cái mỏ dư, chắc khi ăn lúa, thì con gà chỉ dùng một mỏ thôi. Sau thấy chủ nhà quăng cho con gà một nắm bắp, thì con gà trống nầy mổ cả hai mỏ, coi rất tức cười.

Tôi có hỏi mua con gà nầy một giá đắt, song người chủ nhà Nùng nầy không muốn bán.

Ngọ-Bảo

Người chém vợ 7 dao đã được tha bổng án
Nhưng phải vô nhà thương Biênhoa

Hồi tháng bảy mới rồi, có một vụ án xảy ra ở làng An-long (Vinh long), ai cũng phải lấy làm ghê-gớm. Vợ chồng Trần-văn-Qui, làm ruộng, xưa rày vẫn thuận hòa với nhau. Bữa đó không hiểu tại sao Qui mới thức dậy, liền xách dao chém vợ bảy lát, người vợ chết. Anh ta nói vợ có ngoại - tình và toan thuốc anh ta, nhưng kỳ thiệt không có sự đó.

Làng xóm làm chứng nói anh ta điên, có lần đã toan tự vận. Nhờ chứng như vậy nên quan bồi-thẩm Lavau giao cho thầy thuốc chuyên môn là đốc-tơ Sonn khám xét.

Đốc-tơ Sonn xét quả tên Qui điên thiệt. Bởi thế Qui được miễn-cứu về tội giết vợ, nhưng phải lên ở nhà thương Biên-hòa.

Xã giao cận tín

TIN MỪNG

Tôi mới hay tin ông Nguyễn-văn-Phúc, đội nhứt hạng giúp việc sở tuần-cảnh quận thứ nhứt tại châu-thành Saigon, đã đính đôi bạn cho con trai là M. Ng.-văn-Dậu thơ-ký sở mật-thám Nam-kỳ tới ngày 24, 25 tháng tám Annam tức là 5, 6 tây. Dương-lịch, sẽ làm lễ thành hôn tại trại linh tuần-cảnh. Nay tôi xin có lời cẩn chúc cho đôi vợ chồng mới được cầu « bách niên giai lão » và chia vui cùng anh chị vậy.

M. Trần-văn-Liêu
Agent détaché L. I. A. J.

Gánh hát kiêm thời Phước-Tường lại ra đời!

Nghe thiên hạ đồn rằng: M. Trần-hữu-Tường dit Xưởng là một nhà Thể-Thao có tiếng ai ai cũng biết, gần đây đã lãnh phần quản-lý gánh hát Cải-Lương hiệu « Phước Tường »

Bởi có ý muốn làm cho vừa lòng đẹp mắt hết qui khán quan ở Lục Châu mà nhứt là ở Saigon nầy, nên gia công tử chỉ chỉnh-đốn gánh hát Phước Tường lại, nào là tập tuồng mới, sắm y phục tốt sơn thủy khéo, lựa rông đào kép có danh trong ba gánh: Phước Cương - Phước - Tường và Vương-Huỳnh mà tập dượt lại một cách rất hoàn-toàn.

Có đều đáng chú ý hơn hết là có nhiều tuồng mới kỳ nầy, diễn rông lịch sử nước nhà thiệt hay.

Định đêm 1er Octobre 1931, sẽ diễn tại rạp Moderne Cinéma gần chợ mới Saigon, để ra mắt chư quí khán quan ở Saigon mình trước hết, dặng đền ơn chiếu cố bấy lâu, rồi mới khởi sự diễn khắp Lục-châu.

Ngày ấy chắc sẽ được công chúng hoan nghênh lắm, bởi chưa gì mà thiên hạ trầm trồ một cách lạ thường.

Lại còn nghe thiên hạ đồn rằng: Bởi nghĩ mình là một nhà Thể-Thao rất quen biết ở Lục-Châu, nên kỳ nầy hễ đem gánh hát đến tỉnh nào thì M. Xưởng dốc lòng giúp hội Thể-Thao ở tỉnh ấy một đêm.

Ý ấy thật tốt, có lẽ nhờ đó mà rồi đây gánh Phước Tường sẽ được khán giả ở Lục-Châu chiếu cố một cách rất ân cần và thân thiết vậy.

Kính cùng quí độc-giả mua báo tháng ở Saigon, Cholon, Giadinh

Bổn báo xin qui độc giả mua báo tháng La Tribune Indochinoise và Dược-Nhà-Nam nhớ giùm về sự trả tiền báo mỗi tháng thì bổn báo có phái người đến tại nhà trình biên-lai mà thâu tiền.

Vậy bổn báo xin qui vị độc-giả trước khi trả tiền buộc người thâu tiền phải đưa biên-lai, nếu như không có biên-lai thì qui độc giả đừng trả tiền cho người thâu ấy.

Nếu qui độc-giả muốn, hoặc đổi chỗ ở, hoặc thôi mua báo, thì xin gởi thơ ngay cho Bổn-Báo chớ nên nhân với người phát báo.

D.N.N. và T.L

— PHONG - CANH KHACH - LAU —

PHÒNG SẠCH SẺ GIÁ RẺ HƠN CÁC NƠI —:—
—:— CÓ GARAGE ĐỂ XE KHÔNG MẤT TIỀN

SAIGON — VO-VAN-BAN Propriétaire — T. 407

Bản Trị-sự cuộc xổ Qui Hồi có kính bố cáo cho quí-vị đặng hay ngày chúa nhựt 20 Septembre 1931 nầy 7 h. 30 ban mai sẽ xổ số tại nhà hát lớn Saigon, ai nấy được vô coi thong thả song không nên hút thuốc.

Những số trúng sẽ phát tại 68 Rd Bonard mỗi ngày từ 10 h. tới 11 h. 1/2 trừ ngày lễ và chúa nhựt, kể từ 25 Septembre 1931.

Thay mặt bản trị-sự
Chánh Hội-trưởng
François Sự.

SAIGON CÓ-MẶT ??
Tiệm May Minh Châu 43 CHARNER
May Rẽ Mà Được Vừa Lòng
QUÝ NGÀI MAY 30.00 Trở Lên Thì Được Thưởng Thêm 1 Bộ Kaki Trắng Giá 6,00
Lại Có Thợ Dai Tai Khắc Cần Dấu
Chạm Bằng Đồng Bằng Đá
Bảy Lầu Rành Tiện
TAILLEUR GRAVEUR
43 CHARNER
SAIGON

Trảng bông tang (couronnes)
CỦA ANNAM LÀM RA

Bổn-hiệu chuyên làm trảng bông cườm đã lâu năm và đã xuất sản được nhiều nên nay có thể tính giá rẻ hơn các nơi được phân nữa.

Có giá riêng cho hội Lương-hữu. Giá từ 5$ 7-10-13 cho đến 100$

Bán sỉ và bán lẻ.

"La Tortue"
PHAN-THÚC-TRÁC
16, Sabourain, Saigon
Téléphone 9.95

Nhà hàng « La Rotonde »
Cứ đứng vững như thường, không chuyện gì hết
... và cũng như ngày trước, M. Walthausen sẽ hết sức chiều chuộng bạn hàng

Chắc ai cũng sẽ lấy làm vui mừng mà hay tin nhà hàng La Rotonde vẫn được đường vững như thường, không chuyện gì hết.

Trải qua một cuộc sóng gió bất-ngờ, nhà hàng La Rotonde lại có vẻ gồng sửa sang, sắp đặt hoàn bị hơn trước nhiều, bàn ghế đều sạch, bếp nấu lại ngon, không một cái gì là chẳng có thể vừa lòng quan khách.

Các qui khách đến dùng cơm thường đã được tiếp-đãi châu-chí, mà các bậc hề mỗi khi muốn đặt tiệc lại cũng sẵn nơi rộng rãi bàn hồi, dầu tiệc mấy mươi người cũng không thiếu chỗ.

Bắt đầu từ ngày 1er Août, mỗi bữa cơm chiều đều có bản nhạc để giúp vui cho quan khách mà chẳng lấy thêm tiền. Người nào muốn dùng cơm trên sân cho mát mẻ cũng sẽ được vừa lòng và chẳng phải trả thêm tiền gì hết.

Cứ mỗi khi đến chiều thứ sáu, lại sẽ lựa riêng nhiều khúc đờn tuyệt điệu để công hiến các bạn thâm âm.

Tiểu-thuyết của: « DƯỢC-NHÀ-NAM » N°33

THẾ-TÌNH TIỂU-THUYẾT

CUỘC THẾ XÂY VẦN

của DƯƠNG MỘNG-ẢO

XXVI

Savannakhet là chỗ thầy Chung phải đóng ở. Chỗ ấy như một cái làng nhỏ ở xứ mình, nhà cửa sơ sài, rải rác không mấy cái, dân bổn địa toàn là dân Lào, hủ bại và biếng nhác lắm, nên còn rừng rú, không mở mang được bao nhiêu. Thầy Chung có được một cái nhà vững, phía nếu thì làm việc, phía nếu thì hai vợ chồng ở cũng thong thả. Ở đó không có thịt cá cho thường nên cô Hai nuôi một bầy gà nhiều lắm, nhưng khỏi tốn, thả nó ra ngoài rừng kiếm ăn chiều lại nó về; còn đến mùa nước cạn cá nhiều, cô sắm năm ba hồ mầm để đánh, rồi chỉ vậy ăn hằm hút cũng quanh năm suốt tháng. Cô Hai lại còn biết suy tính, vẫn đến lường của vô ngân mà tôi chưa đền đáp đặng, chồng, cô mua những ngà voi lộc nhung, một gầu của mấy người Lào họ đi săng về rồi cô bán lại cho bọn Hoa-kiều, hoặc cô gởi xuống tới Nam-vang hoặc Saigon Cholon. Vì vậy nên lâm khi vốn một mà lời hai, thành thử chồng để dành lương vợ biết lo buôn bán, không đầy một năm mà trong nhà cũng có bạc ngàn.

Nói cho phải, cô hai Tuất không phải là gái hư hèn chi đến nỗi. Từ ngày cô vì quá tin mà phải lỗi lầm với cha mẹ thì cô một lòng hối hận, ý cô muốn lo dựng nghiệp cho chồng làm sao cho một ngày kia hai vợ chồng có trở về Nam kỳ rồi được vẻ vang với đời thì cô có thể lấy công kia mà đền tội cũ. Một đều đáng khen cô là có một hai khi thầy Chung biểu cô nói tên cha mẹ cô cho thầy biết thì cô trả lời:

« Tôi xin lỗi mình để lâu lâu rồi tôi sẽ nói chuyện cha mẹ tôi cho mình nghe, vì tôi đã mang cùng cha mẹ tôi một cái lỗi nặng nên tôi không muốn đem tên cha mẹ tôi mà chôn luôn vào cái nhơ nhuốc tôi phải chịu đó.»

Thầy Chung lại hỏi: « Còn tức nọ mình nói với tôi rằng tại mình không ưng chỗ nào đó mới trốn đi. Tôi thấy mình là người đức hạnh, với hai đứa mình ở chốn rừng thẳm non cao thì bao nhiêu lỗi, cũ của mình tôi cũng quên hết đi cho. Tôi chỉ ước một đều là như mình không nói thiệt và nói hết cho tôi nghe, đến khi mình trở về xứ sở rồi, nếu tôi nhớ tôi bắt nghi vẩn nghi vợ thì có phải đau đớn cho tôi mà cũng ái ngại cho mình nữa chăng?»

Cô hai ngồi làm thinh một hồi, hai hàng nước mắt chảy ướt mà, cô bước xuống đất ngồi lụy chồng hai lạy, thầy Chung lật đật đỡ cô lên ghế, cô hèn tóc tuổi kể chuyện lại từ đầu tới đuôi, kể hết, không thẹn thùa, không bỏ mất câu nào.

Thầy Chung ngồi nghe nét mặt tỉnh táo, lúc nhắm khít hai con mắt lại, lúc chúm chím cười. Chừng cô hai nói dứt thầy vuốt đầu cô hai mà rằng: « Mình lầm thằng đó cũng là phải. Tôi cũng biết nó. Lúc tôi làm ở Vinhlong, không ngày nào không thấy nó tại nhà giây-thép, nào thơ, nào điện tín đến thoại, từ Saigon, tới Cầnthơ, Sadec, Travinh, không đâu mà nó không bẹn bỏ nhân gối. Nên những câu nó nói với mình tôi nó đã lập đi lập lại mấy mươi lần rồi, và nó sẽ đem ra mà dùng không biết bao nhiêu lần nữa. Nay mình biết mình đã té dưới bùn mà có người đem mình lên đặng: ấy là một đều qui và may mắng cho mình lắm. Thì mình giữ làm sao cho khỏi bỏ với lương tâm mình thì giỏi. Nhưng nói thì nói vậy, chớ tôi tưởng mình đã hết hận nhiều rồi, mà tôi đây tôi cũng rằng mà quên đi, như không có chuyện gì xảy ra hết.»

XXVII

Lật bật thầy Chung ở trên Lào đã được ba năm, dư dả cũng được ba bốn ngàn đồng, lại hạ sanh được một cậu bé vừa giáp tháng tôi. Nếu tình cảnh cô Hai cũng như thầy Chung thì cô thể hai vợ chồng còn ở trên Lào lâu nữa, vì ở đó một là dư dả được, hai nữa ở lâu rồi cũng quen cũng mến, nên khó rút ra về cho đặng.

Năm ấy ở trường Cao-đẳng Hanôi mới bày ra trường giấy-thép, thì tốt nghiệp ra làm chức Commis đi làm chủ-sự giấy thép một tỉnh.

Quan chánh sở điện-tín có tờ chân-trí cùng khắp Đông-pháp, thầy giấy thép nào muốn học thêm đăng làm lớn.

Thầy Chung được tin ấy nói lại với vợ, thì hai vợ chồng bàn tính mấy đêm rồi nhớt định xin đi.

Đến kỳ tháng tám tây năm ấy có người đến thế, nên hai vợ chồng thầy Chung với đứa con đã huề rương trấp đi ghe đến Luang-Prabang, rồi đi xe hơi qua Vinh, từ Vinh đi xe lửa đến Hanoi. Ra Hanoi hai mẹ con cô hai mướn một căn phố nhỏ ở đường Maréchal Quat còn thầy Chung thì ở trong trường bữa chúa nhựt mới ra được. Nhờ thầy có làm việc trước nên lúc đi học cũng cớ kiếm lương; trong trường thì nhà nước nuôi cơm, ngoài ra rảnh vật chồng mướn đồng, còn bao nhiêu đưa ra cho vợ con xây dựng cửa nhà đó. Nhưng tánh cô Hai nam làm lung chớ không chịu ở không, năm mới tóc đầu thì cô không quen thuộc chớ lần lần cô tìm biết mấy nhà làm tơ lụa, hoặc hàng gì thêu thùa, cô vẽ thơ về cho một vài tiệm buôn lớn ở Saigon chịu cả rồi mua gởi vào; hoặc cô gởi lãnh sống về Bêntre, Cầulãnh nuôn nhuộm, họ gởi ra cô bán cho người Bắc. V. vậy nên mấy ngàn đồng bạc vốn của cô càng sanh lợi ra hoài.

(Còn nữa)

Có hai điều, chư-vị độc-giả tỏ lòng hương bổn-báo: 1° Mua báo rả tiền mặc; 2. Cổ động cho nhiều người cùng mua.

SAIGON — IMPRIMERIE THANH-THẾ-MẬU, 4-7 RUE DE REIMS — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-SAN

MỖI SỐ 0 $ 07

ĐƯỐC NHÀ NAM

BÁO RA MỖI NGÀY

Chủ-nhiệm: NGUYỄN-PHAN-LONG — BÁO-QUÁN: 72, Lagrandière Dây nói số 696 — TÒA-SOẠN: 1 à 7, Rue de Reims Dây nói số 558 — Quản-lý: NGUYỄN-VAN-SAM

Năm thứ nhì — N° 432

Vendredi 2 Octobre 1931

NÊN DÙNG SỮA HIỆU NESTLE

JOB

Phiên nhóm Hội đồng Quản hạt ngày 30 Septemvre

Không có đánh thuế cờ bạc

Thuế xuất-cảng lúa gạo. — Nói chuyện xã-tri, tiệm cầm đồ v... v...

3 giờ chiều bữa 30 Septembre, Hội-đồng Quản-hạt nhóm phiên thường-hội để xét công-nho.

Đã có lệ rồi, mỗi nhóm tuy 3 giờ, nhưng 3 giờ 20 phút mới vô nhóm đặng. Cũng như mấy phiên trước.

Phiên nhóm nầy, ai cũng cho là hay hơn hết trong kỳ Hội-đồng Quản-hạt nầy, vì có nói nhiều việc có quan-hệ trực-tiếp với dân.

Mới vô, hội-đồng cũng còn xét một vài khoản chi phí còn để dành ở phiên trước lại. Hội-đồng chuẩn-y khoản tiền 11000$00 để sửa lại các phòng tắm và để xây những cái hầm tẩy-uế (*fosses septiques*) ở trong nhà thương Chợ-quán.

Xong việc đó rồi mới xét đến sổ thâu.

■ ■ ■

Thuế điền và thuế xuất cảng lúa gạo

Khi nói tới thuế điền, thì M. Trương-vĩnh-Duy đứng lên thỉnh cầu nhà nước xét lại cái chế-độ đánh thuế ấy. Theo ý M. Duy, thì phải xem giá lúa mỗi nào ra sao mà đánh thuế điền mỗi ấy, chớ không nên làm đồng một cách cho khắp cả Nam-kỳ tùy theo các hạng điền.

Rồi tới ông De Tastes nói về thuế xuất cảng lúa gạo và nhắc tới chuyện khoản thuế 45 °/. mà Đại-hội đồng đã chuẩn-y hồi năm ngoái.

Trước hết ông De Tastes kể lịch sử của khoản thuế xuất cảng lúa gạo, từ mấy chục năm về trước cho tới giờ; rồi nói rằng mục-đích của khoản thuế ấy là để giữ lúa gạo lại trong nước được nhiều, thì giá sẽ nhẹ đi cho dân. Song ông nói rằng ở Trung, Bắc-kỳ, lúa gạo trong xứ không đủ cho dân ăn thì mới bày ra thuế ấy, làm cách giữ lại, chớ ở Nam-kỳ nầy là xứ xuất-cảng lúa gạo, cần phải bán lúa gạo ra ngoài, vậy thì không nên làm cách ngăn cản. Muốn đánh thuế xuất cảng lúa gạo thì đánh, nhưng chỉ nên coi là một cách kiếm tiền cho công-nho chớ không nên làm quá.

Khoản thuế xuất-cảng ấy, vẫn là của công-nho Đông-dương, bởi thế bây giờ ông De Tastes xin chia cho công-nho Nam-kỳ một ít. Còn khoản tăng lên 45 °/., thì ông cũng muốn rằng người ta chôn bản nó đi, đừng bươi ra nữa.

Ông đốc-tơ Lân, ông Gay đều đồng tình với ông De Tastes, nhưng lại muốn rằng khoản thuế xuất cảng đang thi-hành bây giờ cũng hạ xuống nữa, để cho lúa gạo bán ra ngoài được dễ dàng.

Quan Thống-đốc nói rằng khoản thuế ấy thuộc về thuế điền, không ai có thể cãi chối được. Có đều Hội-đồng Quản-hạt có quyền thỉnh cầu quan Toàn-quyền, hoặc là hạ thuế xuống, hoặc là xin cho Nam-kỳ chịu một phần.

Rồi đó quan Thống-đốc, ông De Tastes, ông De Lachevrotière, tranh biện với nhau một hồi về nầy cái quy-tắc tài chánh (*statut financier*) không nhứt định; nay ông Toàn-quyền nầy làm thế nầy, mai ông Toàn-quyền khác làm thế khác, thành ra không có gì nhứt định. Bởi vậy ông De Tastes muốn nhơn khi quan thượng Reynaud qua đây, xin ngài lại thi hành cái chỉ dụ năm 1911, để cho xứ nầy có cái quy-tắc tài-chánh cho nhứt định ít ra trong một hạn là 5 năm mới đặng.

■ ■ ■

Nhà nước muốn giữ lấy quan Thượng một mình chăng

Nhơn nói đến chuyện nầy, ông De Lachevrotière than phiền rằng mọi lần có ông quan lớn nào quá vãng xứ nầy, thì vẫn là ông nghị-trưởng Quản-hạt được cử ra thay mặt nhơn dân độc diễn-văn tiếp rước, thế mà lần nầy quan Thượng Reynaud qua, ông nghị-trưởng Quản-hạt lại không ai nhắc đến, thật là cách khinh-thị hội-đồng Quản-hạt quá đi.

Ông Gay lại nói tiếp, ý nói nhà nước muốn giữ lấy quan thượng một mình chớ không cho dân gặp v.v... Quan Thống-đốc đã nổi giận, thì vừa ông Mathieu đỡ lời nói rằng quan thượng sẽ tiếp kiến một đoàn dân-biểu chớ.

■ ■ ■

Sao xã tri chưa làm sổ sách theo cách tây

Tới đây ông De Tastes lại bày tỏ rằng ở đây có nhiều thứ thuế đáng thâu, mà nhà nước lơ-đãng, thành ra thiệt mất vô số tiền. Vì như bọn xã-tri cho vay, chúng cùng lập thành công ty với nhau, đó là công-ty thì nhà nước đánh thuế, nhưng chúng nó làm khôn ngoan, thành ra không nạp xu nhỏ nào hết. Nếu chiếu luật ra mà làm; thì mỗi năm bọn ấy phải trả một triệu đồng là khác.

Rồi ông lại nói về các hội bảo-kê của ngoại-quốc lập ra ở đây, cũng không đóng tiền ký quỹ gì cho chánh-phủ. Phải chi mỗi hội ký quỹ 100 ngàn, thì 100 hội, coi thử số tiền bao nhiêu.

M. De Lachevrotière.— Theo như lời M. De Tastes nói thì bây giờ ta phải kiểm-đốc tụi xã-tri, nhưng làm cách nào bây giờ?

M. Gay.— Bắt chúng làm sổ sách, theo tây.

M De Lachevrotière.— Tại sao cái lệ ấy chưa thi-hành?

Các ông nghị bàn phiếm với nhau vậy thôi, chớ rốt cuộc không rành rẽ ra câu chuyện tự sao bọn xã-tri chưa phải làm sổ sách theo phép bút-toán của tây.

■ ■ ■

Việc thâu thuế sòng cờ bạc

Bữa trước bạn ủy-viên tạp-vụ khỏi ra việc nầy, ý muốn nhà nước đánh thuế cờ bạc. Ý-kiến ấy là ý-kiến của nghị-viên tây trong bạn ủy-viên mà cũng có một ông nghị ta biểu đồng tình vào đó nữa.

Coi qua trương 5)

CÒN NỬA THÁNG NỬA

Quan Thượng-thơ thuộc-địa Pháp sẽ tới xứ ta

Theo tin Chánh-phủ, thì đến ngày 16 Octobre tới đây quan Thượng-thơ thuộc-địa P. Reynaud sẽ bước chơn lên xứ Việt-nam nầy, đặng quan sát quốc-sự dân tình, rồi thi hành nhiều việc cải cách cho ta. Từ ngày Pháp sang bảo-hộ xứ ta, lần nầy là lần thứ nhứt, nhơn dân Việt-nam ta mới được gần với một người Đại-biểu đích đáng của nước Pháp để tỏ bày các chỗ dân-nguyện từ bấy lâu nay. Đương lúc kinh tế khuẩn-bách nầy, người phải nguy đương ngồng cứu-tinh, như người bị nhà cháy mà chờ vòi nước tới cứu, nên trong trí nào mọi người đều ngóng trông ngài mau tới để thỉnh cầu một việc trước hết, là cách giải nguy cho nền kinh tế hiện đang khuẩn-bách nầy.

Các đại-biểu ta ở nghị-viện Quản-hạt hằng lưu tâm đến vấn đề quan hệ nầy lắm, báo nầy cũng đã từng nói rồi. Nay gặp dịp may có quan Thượng-thơ thuộc-địa sang đây, nên đại-biểu ta, ngoài các đều thỉnh cầu về chánh trị và giáo dục, lại còn lo nhứt là cái phương pháp cứu nạn kinh tế. Một bổn dân-nguyện đã lập rồi, nay còn lo tính thế nào, vay tiền ở Pháp đem về, mới cứu đặng cái cảnh tòa đòi nợ hối.

Công việc làm nay mai đây là xong, các đại-biểu ta chỉ chờ quan Thượng-thơ thuộc-địa đến thì đem lên trình cho ngài liền.

Đại biểu ta đã bàn tính với quan Toàn-Quyền đến bữa chúa-nhựt 18 Oct. 1931, lúc 8 giờ tối, sẽ bày một tiệc lại dinh Đốc lý Saigon để trình tập dân-nguyện cho ngài và bàn qua phương-pháp cứu nguy cho người bị khổ. Đại biểu ta làm thế để cho ra vẻ long trọng nhiều, nghĩa là có cuộc tiếp-rước đủ mặt Annam ta thì cái tập dân-nguyện kia, mới ra vẻ là gồm cả ý kiến của Quốc-Dân trình lên cho ngài vậy.

Bởi thế ước ao sao bữa tiệc ấy Đồng-bào ta đi cho đông đủ, để tỏ ra rằng trước cái nạn kinh-tế to-lớn nầy, người Việt-Nam ta quên hết đảng-phái, quên hết việc tư-riêng, chỉ biết chung nhau với các Đại-biểu ta, đặng thỉnh cầu chánh-phủ Pháp cứu cấp.

Mỗi người chung đậm 10$00, phải gởi thơ lên cho ông Nguyễn-văn-Sâm, ở Saigon trước ngày 10 Octobre 1931, để sắp đặt mọc việc cho kiệp. Món tiền không bao nhiêu, nên tưởng bổn phận đồng-bào ta phải đi dự và rủ người cùng đi dự với mình, hễ càng đông chừng nào, thì lời yêu cầu của dân ta mới mau thấy chỗ kết-quả đặng.

Quyền lợi là quyền lợi chung, đồng-bào ta nên biết cái bước đường tới đây tốt đẹp hay không, chỉ có một dịp bữa 18 Octobre 1931 nầy, ta chớ bỏ qua rất uổng. **MINH-SƠN**

Vụ Mản-châu

(Tin A.R.I.P. sáng nay)

Nhựt muốn cho Mânchâu độc-lập.— Việc thương-thuyết của hai bên.— Ai thế cho Vương-chánh Đình?—Trần-hữu-Nhơn hay Ngủ-triều-Khu?

Mấy bữa trước đã có tin rằng Nhựt-bổn có ý muốn cho Mãn-châu thoát-ly ra khỏi bản đồ nước Tàu mà độc-lập. Người Nga chú ý việc đó lắm. Báo *Izvestia* ở Moscou nói:

Trần hữu Nhơn

Nếu như có chánh-phủ mới độc lập ở Mãn-châu lập ra ấy là tự người Nhựt can thiệp mà ra. Dà lâu nay người Nhựt vẫn muốn Mãn-châu thoát ly nước Tàu, đặng cho họ dễ làm cho Mãn-châu cũng như thuộc-địa Cao-ly của họ vậy.

■ ■ ■

Theo như đại-ý trong một bài luận về việc Trung-Nga giao thiệp mà điện-tín A.R.I.P. tóm tắt, thì chánh-phủ Nam-kinh muốn lấy dư-luận công-phẫn của Quốc-dân Tàu và cuộc tẩy chay hàng Nhựt, để làm khí-giới cho mình thương-thuyết với Nhựt về vụ Mãn-châu. Song ý của Nhựt muốn thương thuyết riêng với chánh-phủ Mãn-châu, nghĩa là Trương-học-Lương mà thôi.

■ ■ ■

Nhơn Vương-chánh-Đình đã từ chức Ngoại-giao thượng-thơ, cho nên hiện nay chức ấy còn khuyết. Chánh-phủ Nam-kinh triệu sứ thần Trung-hoa ở Hồng-mao là Thi Triệu-Cơ về, nhưng Thi từ chối. Hiện nay chức ấy còn do quan phó thượng-thơ là đốc-tơ Frank Lee quyền lãnh.

Trong chánh giới, người ta nói chắc Trần hữu-Nhơn sẽ lãnh chức ấy, không thì cũng người nào khác của phái Quảng-đông.

Sứ thần Trung-hoa ở Huê-kỳ lúc trước là Ngũ-triều-Khu cũng có lẽ được cử vào bộ Ngoại-giao.

Không biết có chuyện gì mà Tưởng-giới-Thạch đánh giây thép kêu Cố-Duy-Quân phải về Nam-kinh gấp. Cố-Duy-Quân trước làm Ngoại-giao hồi còn chánh-phủ Bắc-kinh, sau bỏ đi ra ngoại-quốc.

Chuyện thị phi....

Nam-Chức không bằng anh hát bộ!

Tài gì bọn hát bộ mà Nam-Chức đi so sánh với họ? Hát bộ ở xứ nào thì sao không biết, chớ cái bọn hát bộ ở mình hiện giờ, trừ năm ba người xuất sắc ra không nói, còn phần nhiều vẫn còn nằm trong cái hạng « sướng ca vô loại » mà.

Đi so sánh với họ, chẳng cũng là lạ cho mình lắm sao?

Mà so sánh làm sao được với bọn mà so sánh? Một đứa thì ngày cầm chầm cụi cụi lo viết chuyện Thị-Phi, một đứa thì tối tối trợn mắt phùng mang, hét vang trên sân khấu, cái nghề của hai bên, nó khác xa nhau, thời có thể nào đem nhau ra so sánh mà nói là hơn thua cho được.

Thế mà Nam-Chức vẫn nhận mình là thua hát bộ.

Coi qua trương sáu

Quan viên Langsa kêu nài về sự sụt tiền phụ cấp

Số báo bữa kia, bổn-báo đã đăng tin rằng vì muốn nhẹ bớt phần gánh vác cho sổ công-nho, nên chỉ ngày 22 Septembre, quan toàn-quyền Pasquier đã ký nghị định sụt tiền phụ-cấp của các viên-chức tây nam xuống 20o/o và sụt khoản tiền tiếp tân và hành-phí của các quan lớn xuống 10o/o.

Nhơn cái nghị-định ấy nên tối bữa 29 Septembre, có tới 500 viên chức Langsa nhóm nhau ở Đốc-lý để kêu nài về sự sụt tiền phụ-cấp.

Xem thái-độ của mấy ông ấy quả quyết và bất bình lắm. Bởi vậy trong khi nhóm có viên-chức nầy thì than phiền rằng có nhiều khoản xài phí đáng bớt, sao lại đi bớt lương của các quan nhỏ làm chi, viên-chức kia thì ngỏ ý rằng chánh-phủ muốn bớt gì thì bớt chưng phải can-thiệp vào sự sanh hoạt của các quan viên nghĩa là buộc chủ phố phải giảm 10 °/. tiền phố và chủ tiệm giảm 10 °/. tiền vật liệu.

Tóm lại, họ đều đồng tâm kêu nài; tính trần tình với quan thượng Reynaud và tính vận động qua tới chánh-phủ bên Pháp lận.

MẤY TỜ BÁO MỚI

Ban thường-trực Hội-đồng Chánh-phủ nhóm bữa 28 Septembre mới rồi, chuẩn y nghị-định cho phép xuất bản mấy tờ báo mới như vầy:

NAM-KỲ

M. Lê-cung-Điểm được phép xuất-bản ở Sàigon một tờ báo hàng ngày, hiệu là « *Tân-giới* ».

BẮC-KỲ

M. Nguyễn-xuân-Mai được phép xuất bản ở Hanoi một tờ tuần báo hiệu là « *Phong-hóa-tuần-báo* ».

M. Nguyễn khắc-Hiếu được phép đem tờ « *Annam tạp-chí* » trở về Hanoi xuất-bản (trước đã xin phép đem về Nam-định).

M. Trần-minh-Kính được phép đổi tên tờ báo « *Tiểu-thuyết-chủ nhựt* » là « *Tiểu-thuyết-tuần-san* »

TRUNG-KỲ

M. Viên-Đệ được phép xuất bản ở Huế một tờ tuần báo hiệu là « *Kim-lai-tạp-chí* ».

ĐÃ XỬ BẮN 8 TÊN CƯỚP TOAN GIẾT ÔNG CHỦ NHÀ BĂNG Ở VÂN-NAM

Tám tên cướp Tàu toan ám-sát ông chủ nhà Ngân-hàng Đông-Pháp ở Vân-Nam hôm trước, nhiều lần bổn báo đã nói. Nay chúng đã bị đem ra xử bắn hôm 29 Septembre trước mặt công-chúng rất đông.

Thật may cho dân thất nghiệp

Hôm qua ở giữa hội-đồng Quản-hạt, bổn-báo chủ-nhiệm đã thỉnh-cầu chánh phủ lấy khoản tiền bớt 20 °/. ở phụ-cấp của các viên-chức tây nam, 10 °/. ở tiền tiếp tân của các quan lớn và sau nầy nếu có sụt lương viên-chức, thì lấy tất cả các số ấy để cứu giúp cho dân thất-nghiệp.

Quan Thống-đốc cho ý-kiến ấy là phải, nhưng ngài muốn lấy ra 10 ngàn đồng ở kho dự-trữ và sau có thiếu thì kiếm tiền thêm, và lập ra một ban ủy-viên để bàn tính việc cứu dân thất nghiệp. Ban ủy viên ấy có MM. Guérini, De Lachevrotière, Nguyễn-phan Long và Trần-văn-Khá.

Mai bổn-báo sẽ nói rõ thêm việc nầy.

CÁI ĐỜI NAM-NỮ BÌNH QUYỀN

Đàn bà ăn cướp

II

LÀM CÔ ĐIỀU-DƯỠNG KHÔNG MUỐN, LẠI MUỐN LÀM KẺ CƯỚP

Cô Sally Scott, biệt hiệu là Dercasdapon, xứ Détroit, cũng thuộc về Mỹ-châu, mới có 18 tuổi xuân-xanh, sắc xinh người đẹp, làm nghề điều dưỡng (*infirmière*).

Cô ta làm nghề nầy tài giỏi lắm nên chi nhiều khách thượng-lưu phú hộ, hễ có bịnh là kêu cô ta về săn sóc thuốc men, trả tiền rộng rãi lắm. Cớ làm cái nghề ấy mà sống, chẳng là sung sướng suốt đời sao?

Nhưng mà không. Cô ta thấy mọi sự phú quí xa hoa trên đời làm cho cô ta sanh lòng tham bụng muốn; trong trí định kiếm nghề gì làm cho thong thả hơn mà kiếm được nhiều tiền hơn. Trứ nhứt là cô ta thấy tòa án thường rộng rãi với đàn bà, vậy thì làm chi cái nghề điều dưỡng cho mệt? Chi bằng làm nghề ăn cướp là hơn.

Nghĩ vậy rồi cô ta bỏ nghề điều dưỡng, nhập bọn một đảng cướp nghề để tập sự. Ban đầu cô ta mua một khẩu súng sáu để làm ăn. Trước còn làm chung sau đứng ra độc-lập.

Bữa nọ cô ta đang đi lảng thẳng ngoài đường, có một người lạ mặt mời đi chơi một vòng xe hơi. Cô ta chịu liền. Song đi giọc đường anh kia thò ngón hoa nguyệt ra, cô ta rút ngay con chó lửa ra bám dọa và rủ anh nọ cùng đi làm ăn với cô ta một vụ khá lắm.

Làm ăn được mấy chuyến thì bị bắt cả hai. Vô sở cảnh sát cô ta khai rằng:

— Lúc đầu chúng tôi vô cái tiệm bán thuốc ở đường Jefferson. Chà, chuyến đó khá quá. Tôi dơ súng lên, hô: « Dơ tay lên! » thì tất cả mọi người đều khiếp sợ, lui vào một góc hết. Khốn nạn, tôi mở tủ ra lấy, chỉ có 25 đồng mà thôi. Một lần khác tôi đánh tiệm cơm; sau khi bắn bảo, mọi người trong tiệm đều ngồi bó tay nết, tôi lấy hết ráo cả tiền bạc trong tủ.

Tuy cô làm ăn cướp như vậy, nhưng vì chưa có lịch duyệt bao nhiêu, nghĩa là chưa thạo nghề, thành ra trong cuộc làm ăn, có nhiều đều vụng về sơ thất lắm.

Bởi vậy cô một lần nọ vào cướp một nhà kia, cô ta bắn súng để thị oai, lính cảnh-sát nghe tiếng súng chạy lại nắm óc cô ta lẻn.

Dẫn về bót, người ta bắt cởi áo lót lông chiên khoác ở ngoài ra mà xét, thấy trong mình cô ta bận áo sơ-mi đàn ông, hai tay áo săn lên, bày ra hai cái cánh tay xăm hình lạ lùng rất rõ ràng lắm. Cánh tay trái xăm hình một con rắn và hai chữ « fille impie » (đứa con gái ngang tàng); còn cánh tay mặt thì xăm hình một cái đầu người có con dao nhọn đâm xuyên qua; ngó thật là ghê gớm.

VỤ BÁC-SĨ BIGALL

Vụ đốc-tơ Bigall là một thầy thuốc chữa răng có tiếng ở Long Island bị mất cướp, ai nghe cũng phải lắc đầu lè lưỡi.

Buổi tối đó, đốc-tơ Bigall cùng vợ và mẹ vợ ngồi xe hơi dạo mát, vừa về tới nhà, ngừng xe ngoài cửa. Xe mới ngừng thì có ba tên cướp ập lại, dí súng vào mang tai biểu phải dẫn chúng vô nhà và vặn hết đèn điện lên cho sáng sủa.

Ba tên cướp nầy có dắt theo ba nàng con gái như tiên, có lẽ cũng là một bọn. Vô nhà rồi ba cô chạy lại vặn máy hát lên, tiếng đờn ca nghe inh ỏi. Máy hát vừa hát, thì bọn kia vừa lần lượt xét tài ông đốc tơ, lấy hết 48 đồng với chiếc cà rá. Một cô lột chiếc vòng hột xoàn của bà đốc tơ Bigall đeo nơi tay, lột được rồi dơ cho chúng bạn coi, mà tươi cười ra vẻ khoái chí lắm. Rồi các cô lại vô phòng ngủ của bà chủ nhà, lấy áo tốt của bà mà bận vào mình, và đào xoái nhiều y-phục khác của bà, lựa cái nào thật đáng mới thâu lấy.

Bọn cướp lột hết giấy vở của ông đốc-tơ rồi hỏi cất giấu của cải ở chỗ nào, phải chỉ ra cho chúng. Ông đốc-tơ không chịu chỉ, thì chúng lấy điếu thuốc đang cháy mà đốt vào bàn cẳng của ông ta. Các cô đứng xung quanh để coi, khi điếu thuốc nầy tàn, thì các cô đốt điếu khác dơ cho chúng.

Các cô coi mà nét mặt vui vẻ, cười dòn như con nít, làm hình như là coi tuồng diễn hay là bát thuật gì vậy. Không những thế mà thôi, thấy bọn đồng-đảng tra khảo người ta bằng cách đau đớn dã man thế ấy, người ta bằng quá có nhăn mày nhíu mặt, thì các cô lại trề môi ra, cười người ta là không có gan.

Sau rốt đốc-tơ Bigall cũng thừa cơ nhảy qua cửa sổ mà thoát được. Chúng đốc-tơ trở lại với mấy tay ở lối xóm để bắt bọn cướp, thì chúng đã tẩu lúc nào mất rồi.

(*Còn tiếp*)

A.D.

NHÀ DÂY THÉP MỞ CỬA TỪ 7 GIỜ SÁNG

Bắt đầu từ ngày bữa qua trở đi, nhà dây thép sáng ra mở cửa từ 7 giờ, theo như ý muốn của mọi người yêu ước mong bấy lâu.

Như vậy cũng tiện việc cho những người đi làm, muốn tới nhà dây thép mua cộ hay Mandat trước khi đi tới sở làm việc.

Kỳ Đại-hình tới đây

Những vụ con toan giết cha, thầy đánh chết tớ, xài lạm tiền công v..v.. đều đem ra xử kỳ nầy

Kỳ Đại-hình thứ tư trong năm nay sẽ khởi sự nhóm xử từ ngày 19 Octobre.

Các vụ án quan-hệ lớn lao mà người ta chờ đợi bấy lâu, như:

Vụ Hồ-ngọc-Trâu, Phan-tấn-Cung, làm việc sở Bích-phần trong Gia-định ăn cắp tiền công tới mười mấy muôn;

Vụ Marcel Lân dưới Bentre mưu giết cha;

Vụ Nguyễn Phú Xuân đánh chết đầy tớ.

Vụ Lê-quang-Nhựt và Lê-văn-Viên can tội hối lộ:

Ấy là các vụ trọng-án, nay mai tòa Đại-hình sẽ đem ra xử cả.

Mai bổn-báo sẽ đăng rõ các vụ mà kỳ Đại-hình nầy xử.

Máy bay chở thơ bị rớt

Sớm mai hôm qua, chiếc máy bay chở thơ của tây, hiệu *Farman* đi đường Karachi Damas bị cháy lúc bay ngang trên thành Lasbela (Beloutchistan) rồi bị rớt xuống đất. Người phi công và người thợ máy bị bỏng nặng lắm.